

Nr 6

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt; given Stockholms slott den 2 december 1960.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa ändringar i sjömansskatteförordningen, föranledda av vunna erfarenheter. Förslagen avser införande av s. k. dagtabeller, ändrade grunder för beräkning av skatt på engångsbelopp samt utvidgning av möjligheterna till jämkning av skatten. Vidare framlägges förslag om nya sjömansskattetabletter, som i viss mån innebär en anpassning av sjömansskatten till den senaste höjningen av folkpensionsavgiften och de kommunala utdebiteringarna.

Förslag
till
förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958
(nr 295) om sjömansskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 2 mom. och 8 § förordningen den 16 maj 1958 om sjömansskatt och anvisningarna till sistnämnda paragraf skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, att till 12 § nämnda förordning¹ skall fogas ett nytt moment, betecknat 3 mom., av lydelse som i det följande angives samt att de vid förordningen fogade sjömansskatttabellerna skola erhålla i härvid fogad bilaga angiven ändrad lydelse.

(Nuvarande lydelse)

4 §.

2 m o m. Ersättning utgår årligen till stad som icke tillhör landstingskommun med *fyrtiofem* procent, till annan kommun med *trettiofem* procent, till landstingskommun med *tio* procent, till municipalsamhälle, varom här är fråga, med två procent och till allmän sjukkasse med sex procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller municipalsamhället eller inom sjukkassans verksamhetsområde.

Ersättning, som — — — 500 kronor.

8 §.

1 m o m. Avser inkomst ombord kortare tidsperiod än månad, beräknas först den mot inkomsten svarande månadsinkomsten. Skatten uträknas därefter till så stor del av skatten å månadsinkomsten, som svarar mot den tidsperiod inkomsten avser, och erlägges i helt antal kronor, varvid överskjutande öretal bortfaller.

(Föreslagen lydelse)

4 §.

2 m o m. Ersättning utgår årligen till stad som icke tillhör landstingskommun med *femtio* procent, till annan kommun med *trettiosju och en halv* procent, till landstingskommun med *tolv och en halv* procent, till municipalsamhälle, varom här är fråga, med två procent och till allmän sjukkasse med sex procent av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen, landstingskommunen eller municipalsamhället eller inom sjukkassans verksamhetsområde.

Ersättning, som — — — 500 kronor.

8 §.

1 m o m. Avser inkomst ombord kortare tidsperiod än månad, beräknas, *där icke bestämmelserna i 2 mom. till annat föranleda*, först den mot inkomsten svarande månadsinkomsten. Skatten uträknas därefter till så stor del av skatten å månadsinkomsten, som svarar mot den tidsperiod inkomsten avser, och erlägges i helt antal kronor, varvid överskjutande öretal bortfaller.

Tabeller för beräkning av skatt, som avses i föregående stycke fastställas av sjömansskattenämnden.

¹ Senaste lydelse av 12 § och av sjömansskatttabellerna se 1960: 176.

(Nuvarande lydelse)

2 m o m. Har sjöman uppburit engångsbelopp, skall vid beräkning av skatt engångsbeloppet anses som särskild månadsinkomst, om detsamma överstiger den senast uppburna månadsinkomsten. I annat fall skall engångsbeloppet sammanläggas med månadsinkomsten och skatten beräknas på det sammanlagda beloppet, därvid i förekommande fall sjömannen skall tillgodoräknas å månadsinkomsten redan erlagd skatt.

(Föreslagen lydelse)

2 m o m. Utgöres inkomst ombord av engångsbelopp i form av sjuklön, semesterersättning, s. k. vederlagsersättning eller av annan ersättning för lön under viss tids ledighet, beräknas skatten å ersättningen för sig och med hänsyn tagen till tiden för den ledighet inkomsten avser. Därvid skall ersättning för varje period om trettio dagar anses som särskild månadsinkomst. Beträffande ersättning för överskjutande dagar skall skatten beräknas med tillämpning av bestämmelserna i 1 mom.

3 m o m. För beräkning av skatt å annat engångsbelopp än i 2 mom. sägs skall följande gälla.

Skatt å engångsbelopp, som icke överstiger ettusentvåhundra kronor, beräknas efter det procenttal med vilket skatt skulle hava utgått å ett belopp av etthundra kronor lagt till den senast uppburna månadsinkomsten. Skatten erlägges i helt antal kronor, varvid överskjutande öretal bortfaller.

Överstiger engångsbeloppet ettusentvåhundra kronor, beräknas skatten på engångsbeloppet till tolv gånger det belopp varmed skatten för sjömannens senast uppburna månadsinkomst ökar, om till månadsinkomsten lägges en tolfedel av engångsbeloppet.

*(Se vidare anvisningarna)**(Se vidare anvisningarna)*

12 §.

3 m o m. För studerande, som är anställd ombord på fartyg under ferier, må genom beslut om jämkning den beskattningsbara inkomsten i skälig mån nedsättas, så framt han gör sannolikt, att sjömannsskatten å hans inkomst ombord under beskattningsåret väsentligt överstiger den slutliga skatt som skulle hava påförts honom, därest inkomsten ombord utgjort intäkt av tjänst enligt kommunalskattelagen.

(Se vidare anvisningarna)

Anvisningar

(Nuvarande lydelse)

till 8 §.

Med engångsbelopp — — — en månad.

(Föreslagen lydelse)

till 8 §.

Med engångsbelopp — — — en månad.

Vid tillämpning av 8 § 3 mom. skall såsom senast uppburen månadsinkomst anses den under nästföregående månad uppburna inkomsten. Har sjömannen icke varit anställd i redarens tjänst under nämnda månad, skall såsom senast uppburen månadsinkomst anses i första hand inkomst som utbetalas samtidigt med engångsbeloppet och i andra hand närmast dessförinnan uppburen inkomst. I fråga om inkomst, som avser kortare tidsperiod än månad, skall en mot inkomsten svarande månadsinkomst beräknas. Engångsbelopp skall icke inräknas i månadsinkomst.

Vid beräkning av skatt enligt 8 § 3 mom. andra stycket jämföres skatten på den senast uppburna månadsinkomsten med skatten på samma inkomst ökad med 100 kronor. Skillnaden i kronor räknat mellan de båda skattebeloppen anger det procenttal, efter vilket skatten på engångsbeloppet skall beräknas.

Denna förordning träder i kraft, såvitt avser 12 § 3 mom. den 1 juni 1961 och i övrigt den 1 januari 1962; dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet. I avseende å ikraftträdandet skall ytterligare iakttagas, att den äldre lydelsen av 4 § 2 mom. skall gälla vid beräkning av ersättning enligt 4 § för beskattningsåret 1961.

Sjömansskattetablell I

Fjärrfart

Beskattningsbar inkomst samt skattebelopp avse månad

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr
	1	2		1	2		1	2
	—120	—		—	551— 560		120	79
121—130	5	—	561— 570	122	81	1 011—1 020	256	172
131—140	8	—	571— 580	124	82	1 021—1 030	259	174
141—150	10	—	581— 590	127	84	1 031—1 040	263	176
			591— 600	129	86	1 041—1 050	266	178
151—160	13	—	601— 610	132	88	1 051—1 060	270	181
161—170	16	—	611— 620	134	90	1 061—1 070	273	183
171—180	19	—	621— 630	137	92	1 071—1 080	277	185
181—190	22	—	631— 640	139	94	1 081—1 090	280	188
191—200	25	—	641— 650	142	96	1 091—1 100	284	190
201—210	28	—	651— 660	145	98	1 101—1 110	288	193
211—220	30	—	661— 670	147	100	1 111—1 120	292	195
221—230	33	—	671— 680	150	102	1 121—1 130	297	198
231—240	36	—	681— 690	152	104	1 131—1 140	301	201
241—250	38	—	691— 700	155	106	1 141—1 150	305	204
251—260	41	5	701— 710	158	108	1 151—1 160	309	207
261—270	44	7	711— 720	161	110	1 161—1 170	313	209
271—280	47	8	721— 730	163	112	1 171—1 180	318	212
281—290	49	10	731— 740	166	114	1 181—1 190	322	215
291—300	52	12	741— 750	169	115	1 191—1 200	326	218
301—310	55	15	751— 760	172	117	1 201—1 210	330	221
311—320	58	18	761— 770	175	119	1 211—1 220	335	224
321—330	60	21	771— 780	177	121	1 221—1 230	339	227
331—340	63	24	781— 790	180	123	1 231—1 240	343	231
341—350	66	26	791— 800	183	125	1 241—1 250	347	234
351—360	69	29	801— 810	186	127	1 251—1 260	352	237
361—370	72	32	811— 820	189	129	1 261—1 270	356	240
371—380	74	35	821— 830	192	131	1 271—1 280	360	243
381—390	77	38	831— 840	195	133	1 281—1 290	365	246
391—400	80	41	841— 850	198	135	1 291—1 300	369	249
401—410	83	44	851— 860	202	138	1 301—1 310	373	252
411—420	86	47	861— 870	205	140	1 311—1 320	377	255
421—430	89	50	871— 880	208	142	1 321—1 330	381	258
431—440	92	53	881— 890	211	144	1 331—1 340	385	261
441—450	95	56	891— 900	214	146	1 341—1 350	389	265
451—460	97	59	901— 910	217	148	1 351—1 360	394	268
461—470	99	61	911— 920	221	150	1 361—1 370	398	271
471—480	101	63	921— 930	224	152	1 371—1 380	402	274
481—490	104	66	931— 940	228	154	1 381—1 390	406	277
491—500	106	68	941— 950	231	156	1 391—1 400	410	280
501—510	108	70	951— 960	235	159	1 401—1 410	414	283
511—520	111	72	961— 970	238	161	1 411—1 420	418	287
521—530	113	73	971— 980	242	163	1 421—1 430	422	290
531—540	115	75	981— 990	245	165	1 431—1 440	426	294
541—550	117	77	991—1 000	249	167	1 441—1 450	430	297

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän	
	kr	kr		kr	kr		kr	kr	kr
	1	2		1	2		1	2	
1 451—1 460	434	301	1 951—1 960	650	485	2 451—2 460	885	698	
1 461—1 470	438	304	1 961—1 970	654	489	2 461—2 470	890	703	
1 471—1 480	442	308	1 971—1 980	658	492	2 471—2 480	895	707	
1 481—1 490	446	311	1 981—1 990	663	496	2 481—2 490	900	712	
1 491—1 500	450	315	1 991—2 000	667	500	2 491—2 500	905	717	
1 501—1 510	454	318	2 001—2 010	672	504	2 501—2 510	910	722	
1 511—1 520	459	322	2 011—2 020	677	508	2 511—2 520	915	726	
1 521—1 530	463	325	2 021—2 030	682	512	2 521—2 530	920	731	
1 531—1 540	467	329	2 031—2 040	687	516	2 531—2 540	925	736	
1 541—1 550	471	332	2 041—2 050	692	521	2 541—2 550	930	741	
1 551—1 560	476	336	2 051—2 060	698	525	2 551—2 560	936	746	
1 561—1 570	480	339	2 061—2 070	703	530	2 561—2 570	941	751	
1 571—1 580	484	343	2 071—2 080	708	534	2 571—2 580	946	756	
1 581—1 590	489	346	2 081—2 090	713	539	2 581—2 590	951	761	
1 591—1 600	493	350	2 091—2 100	718	543	2 591—2 600	956	766	
1 601—1 610	497	353	2 101—2 110	723	548	2 601—2 610	961	771	
1 611—1 620	502	357	2 111—2 120	728	552	2 611—2 620	966	776	
1 621—1 630	506	361	2 121—2 130	732	557	2 621—2 630	971	781	
1 631—1 640	511	364	2 131—2 140	737	561	2 631—2 640	976	786	
1 641—1 650	515	368	2 141—2 150	742	565	2 641—2 650	980	790	
1 651—1 660	520	372	2 151—2 160	747	569	2 651—2 660	985	795	
1 661—1 670	524	376	2 161—2 170	752	573	2 661—2 670	990	799	
1 671—1 680	529	380	2 171—2 180	756	577	2 671—2 680	995	804	
1 681—1 690	533	384	2 181—2 190	761	582	2 681—2 690	1 000	809	
1 691—1 700	538	387	2 191—2 200	766	586	2 691—2 700	1 005	813	
1 701—1 710	542	391	2 201—2 210	770	590	2 701—2 710	1 010	818	
1 711—1 720	547	395	2 211—2 220	775	594	2 711—2 720	1 015	822	
1 721—1 730	551	399	2 221—2 230	779	598	2 721—2 730	1 020	827	
1 731—1 740	556	402	2 231—2 240	783	602	2 731—2 740	1 025	832	
1 741—1 750	560	406	2 241—2 250	787	606	2 741—2 750	1 030	836	
1 751—1 760	564	410	2 251—2 260	792	611	2 751—2 760	1 035	841	
1 761—1 770	569	413	2 261—2 270	796	615	2 761—2 770	1 040	846	
1 771—1 780	573	417	2 271—2 280	800	619	2 771—2 780	1 045	850	
1 781—1 790	578	420	2 281—2 290	805	623	2 781—2 790	1 050	855	
1 791—1 800	582	424	2 291—2 300	809	627	2 791—2 800	1 055	860	
1 801—1 810	586	428	2 301—2 310	814	632	2 801—2 810	1 060	865	
1 811—1 820	590	431	2 311—2 320	818	636	2 811—2 820	1 065	869	
1 821—1 830	595	435	2 321—2 330	823	640	2 821—2 830	1 070	874	
1 831—1 840	599	439	2 331—2 340	827	644	2 831—2 840	1 075	879	
1 841—1 850	603	443	2 341—2 350	832	649	2 841—2 850	1 080	883	
1 851—1 860	607	446	2 351—2 360	837	653	2 851—2 860	1 085	888	
1 861—1 870	611	450	2 361—2 370	841	658	2 861—2 870	1 090	893	
1 871—1 880	616	454	2 371—2 380	846	662	2 871—2 880	1 095	897	
1 881—1 890	620	458	2 381—2 390	850	666	2 881—2 890	1 100	902	
1 891—1 900	624	462	2 391—2 400	855	671	2 891—2 900	1 105	907	
1 901—1 910	628	465	2 401—2 410	860	675	2 901—2 910	1 110	912	
1 911—1 920	633	469	2 411—2 420	865	680	2 911—2 920	1 115	916	
1 921—1 930	637	473	2 421—2 430	870	684	2 921—2 930	1 120	921	
1 931—1 940	641	477	2 431—2 440	875	689	2 931—2 940	1 125	926	
1 941—1 950	645	481	2 441—2 450	880	693	2 941—2 950	1 130	930	

Beskattnings- bar inkomst	Övriga sjöman		Beskattnings- bar inkomst	Övriga sjöman		Beskattnings- bar inkomst	Övriga sjöman			
	Ogift sjöman utan barn kr	kr		Ogift sjöman utan barn kr	kr		Ogift sjöman utan barn kr	kr	Ogift sjöman utan barn kr	kr
2 951—2 960	1 135	935	3 451—3 460	1 391	1 175	3 951—3 960	1 658	1 433		
2 961—2 970	1 140	939	3 461—3 470	1 396	1 180	3 961—3 970	1 664	1 438		
2 971—2 980	1 145	944	3 471—3 480	1 401	1 185	3 971—3 980	1 669	1 443		
2 981—2 990	1 150	949	3 481—3 490	1 407	1 191	3 981—3 990	1 675	1 449		
2 991—3 000	1 155	953	3 491—3 500	1 412	1 196	3 991—4 000	1 680	1 454		
3 001—3 010	1 160	958	3 501—3 510	1 417	1 201	4 001—4 010	1 686	1 459		
3 011—3 020	1 166	962	3 511—3 520	1 423	1 206	4 011—4 020	1 692	1 464		
3 021—3 030	1 171	967	3 521—3 530	1 428	1 211	4 021—4 030	1 697	1 469		
3 031—3 040	1 177	972	3 531—3 540	1 434	1 216	4 031—4 040	1 703	1 474		
3 041—3 050	1 182	977	3 541—3 550	1 439	1 222	4 041—4 050	1 709	1 480		
3 051—3 060	1 187	982	3 551—3 560	1 444	1 227	4 051—4 060	1 715	1 485		
3 061—3 070	1 193	987	3 561—3 570	1 450	1 233	4 061—4 070	1 721	1 491		
3 071—3 080	1 198	992	3 571—3 580	1 455	1 238	4 071—4 080	1 726	1 496		
3 081—3 090	1 204	997	3 581—3 590	1 461	1 243	4 081—4 090	1 732	1 501		
3 091—3 100	1 209	1 002	3 591—3 600	1 466	1 249	4 091—4 100	1 738	1 507		
3 101—3 110	1 214	1 007	3 601—3 610	1 471	1 254	4 101—4 110	1 743	1 512		
3 111—3 120	1 219	1 012	3 611—3 620	1 477	1 260	4 111—4 120	1 749	1 518		
3 121—3 130	1 225	1 017	3 621—3 630	1 482	1 265	4 121—4 130	1 754	1 523		
3 131—3 140	1 230	1 022	3 631—3 640	1 488	1 270	4 131—4 140	1 760	1 528		
3 141—3 150	1 235	1 026	3 641—3 650	1 493	1 275	4 141—4 150	1 765	1 533		
3 151—3 160	1 240	1 031	3 651—3 660	1 498	1 280	4 151—4 160	1 770	1 538		
3 161—3 170	1 245	1 036	3 661—3 670	1 504	1 285	4 161—4 170	1 776	1 543		
3 171—3 180	1 251	1 040	3 671—3 680	1 509	1 290	4 171—4 180	1 781	1 548		
3 181—3 190	1 256	1 045	3 681—3 690	1 515	1 296	4 181—4 190	1 787	1 554		
3 191—3 200	1 261	1 050	3 691—3 700	1 520	1 301	4 191—4 200	1 792	1 559		
3 201—3 210	1 266	1 055	3 701—3 710	1 525	1 306	4 201—4 210	1 797	1 564		
3 211—3 220	1 271	1 059	3 711—3 720	1 530	1 311	4 211—4 220	1 802	1 569		
3 221—3 230	1 275	1 064	3 721—3 730	1 536	1 316	4 221—4 230	1 808	1 574		
3 231—3 240	1 280	1 069	3 731—3 740	1 541	1 321	4 231—4 240	1 813	1 579		
3 241—3 250	1 285	1 073	3 741—3 750	1 546	1 326	4 241—4 250	1 818	1 584		
3 251—3 260	1 290	1 078	3 751—3 760	1 551	1 331	4 251—4 260	1 823	1 589		
3 261—3 270	1 295	1 083	3 761—3 770	1 556	1 336	4 261—4 270	1 828	1 594		
3 271—3 280	1 299	1 087	3 771—3 780	1 562	1 341	4 271—4 280	1 834	1 599		
3 281—3 290	1 304	1 092	3 781—3 790	1 567	1 347	4 281—4 290	1 839	1 605		
3 291—3 300	1 309	1 097	3 791—3 800	1 572	1 352	4 291—4 300	1 844	1 610		
3 301—3 310	1 314	1 102	3 801—3 810	1 577	1 357	4 301—4 310	1 849	1 615		
3 311—3 320	1 319	1 106	3 811—3 820	1 583	1 362	4 311—4 320	1 855	1 620		
3 321—3 330	1 324	1 111	3 821—3 830	1 588	1 367	4 321—4 330	1 860	1 625		
3 331—3 340	1 329	1 116	3 831—3 840	1 594	1 372	4 331—4 340	1 866	1 630		
3 341—3 350	1 334	1 121	3 841—3 850	1 599	1 377	4 341—4 350	1 871	1 636		
3 351—3 360	1 339	1 126	3 851—3 860	1 604	1 382	4 351—4 360	1 876	1 641		
3 361—3 370	1 344	1 131	3 861—3 870	1 610	1 387	4 361—4 370	1 882	1 647		
3 371—3 380	1 349	1 135	3 871—3 880	1 615	1 392	4 371—4 380	1 887	1 652		
3 381—3 390	1 354	1 140	3 881—3 890	1 621	1 398	4 381—4 390	1 893	1 657		
3 391—3 400	1 359	1 145	3 891—3 900	1 626	1 403	4 391—4 400	1 898	1 663		
3 401—3 410	1 364	1 150	3 901—3 910	1 631	1 408	4 401—4 410	1 903	1 668		
3 411—3 420	1 370	1 155	3 911—3 920	1 637	1 413	4 411—4 420	1 909	1 674		
3 421—3 430	1 375	1 160	3 921—3 930	1 642	1 418	4 421—4 430	1 914	1 679		
3 431—3 440	1 380	1 165	3 931—3 940	1 648	1 423	4 431—4 440	1 920	1 684		
3 441—3 450	1 385	1 170	3 941—3 950	1 653	1 428	4 441—4 450	1 925	1 690		

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr
	1	2		1	2		1	2
	4 451—4 460	1 931		1 695	4 651—4 660		2 045	1 809
4 461—4 470	1 936	1 701	4 661—4 670	2 051	1 815	4 861—4 870	2 163	1 925
4 471—4 480	1 942	1 706	4 671—4 680	2 057	1 820	4 871—4 880	2 169	1 930
4 481—4 490	1 947	1 712	4 681—4 690	2 062	1 826	4 881—4 890	2 174	1 936
4 491—4 500	1 953	1 717	4 691—4 700	2 068	1 831	4 891—4 900	2 180	1 941
4 501—4 510	1 959	1 723	4 701—4 710	2 074	1 837	4 901—4 910	2 186	1 947
4 511—4 520	1 965	1 728	4 711—4 720	2 079	1 842	4 911—4 920	2 191	1 952
4 521—4 530	1 970	1 734	4 721—4 730	2 085	1 848	4 921—4 930	2 197	1 958
4 531—4 540	1 976	1 740	4 731—4 740	2 090	1 853	4 931—4 940	2 202	1 963
4 541—4 550	1 982	1 746	4 741—4 750	2 096	1 859	4 941—4 950	2 208	1 969
4 551—4 560	1 988	1 752	4 751—4 760	2 102	1 864	4 951—4 960	2 214	1 974
4 561—4 570	1 994	1 758	4 761—4 770	2 107	1 870	4 961—4 970	2 219	1 980
4 571—4 580	1 999	1 763	4 771—4 780	2 113	1 875	4 971—4 980	2 225	1 985
4 581—4 590	2 005	1 769	4 781—4 790	2 118	1 881	4 981—4 990	2 230	1 991
4 591—4 600	2 011	1 775	4 791—4 800	2 124	1 886	4 991—5 000	2 236	1 996
4 601—4 610	2 017	1 781	4 801—4 810	2 130	1 892			
4 611—4 620	2 022	1 787	4 811—4 820	2 135	1 897			
4 621—4 630	2 028	1 793	4 821—4 830	2 141	1 903			
4 631—4 640	2 034	1 798	4 831—4 840	2 146	1 908			
4 641—4 650	2 039	1 804	4 841—4 850	2 152	1 914			

Fjärrfart

Beskattningsbar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn
	1
5 001— 6 100	2 236 kr för 5 000 kr och 57 % av återstoden
6 101— 9 900	2 863 » » 6 100 » » 61 » » »
9 901—14 800	5 181 » » 9 900 » » 65 » » »
14 801 och däröver	8 366 » » 14 800 » » 70 » » »
	Övriga sjömän
	2
5 001— 6 300	1 996 kr för 5 000 kr och 56 % av återstoden
6 301—10 100	2 724 » » 6 300 » » 61 » » »
10 101—15 000	5 042 » » 10 100 » » 65 » » »
15 001 och däröver	8 227 » » 15 000 » » 70 » » »

Sjömansskattetabell II

Närfart

Beskattningsbar inkomst samt skattebelopp avse månad

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr
	1	2		1	2		1	2
— 70	—	—	501—510	128	90	951— 960	292	216
71— 80	5	—	511—520	131	92	961— 970	297	219
81— 90	8	—	521—530	134	95	971— 980	301	222
91—100	11	—	531—540	137	97	981— 990	306	225
			541—550	140	100	991—1 000	310	228
101—110	14	—	551—560	144	103	1 001—1 010	314	231
111—120	17	—	561—570	147	105	1 011—1 020	319	235
121—130	20	5	571—580	150	108	1 021—1 030	323	238
131—140	23	5	581—590	153	110	1 031—1 040	328	241
141—150	25	6	591—600	156	113	1 041—1 050	332	244
151—160	28	7	601—610	159	116	1 051—1 060	337	248
161—170	31	7	611—620	163	119	1 061—1 070	341	251
171—180	34	8	621—630	166	121	1 071—1 080	346	254
181—190	37	8	631—640	170	124	1 081—1 090	350	258
191—200	40	9	641—650	173	127	1 091—1 100	355	261
201—210	43	11	651—660	176	130	1 101—1 110	360	264
211—220	45	13	661—670	180	133	1 111—1 120	364	268
221—230	48	14	671—680	183	135	1 121—1 130	369	271
231—240	51	16	681—690	187	138	1 131—1 140	374	274
241—250	53	18	691—700	190	141	1 141—1 150	378	277
251—260	56	20	701—710	194	144	1 151—1 160	383	281
261—270	59	22	711—720	197	146	1 161—1 170	388	284
271—280	62	23	721—730	201	149	1 171—1 180	393	287
281—290	64	25	731—740	204	152	1 181—1 190	397	291
291—300	67	27	741—750	208	154	1 191—1 200	402	294
301—310	70	30	751—760	212	157	1 201—1 210	407	298
311—320	73	33	761—770	215	160	1 211—1 220	412	302
321—330	75	36	771—780	219	163	1 221—1 230	417	305
331—340	78	39	781—790	222	165	1 231—1 240	422	309
341—350	81	41	791—800	226	168	1 241—1 250	427	313
351—360	84	44	801—810	230	171	1 251—1 260	432	317
361—370	87	47	811—820	234	174	1 261—1 270	437	321
371—380	89	50	821—830	238	177	1 271—1 280	442	324
381—390	92	53	831—840	242	180	1 281—1 290	447	328
391—400	95	56	841—850	246	183	1 291—1 300	452	332
401—410	98	59	851—860	250	186	1 301—1 310	457	336
411—420	101	62	861—870	254	189	1 311—1 320	461	339
421—430	104	65	871—880	258	192	1 321—1 330	466	343
431—440	107	68	881—890	262	195	1 331—1 340	471	347
441—450	110	71	891—900	266	198	1 341—1 350	475	350
451—460	113	75	901—910	270	201	1 351—1 360	480	354
461—470	116	78	911—920	275	204	1 361—1 370	485	358
471—480	119	81	921—930	279	207	1 371—1 380	490	362
481—490	122	84	931—940	284	210	1 381—1 390	494	365
491—500	125	87	941—950	288	213	1 391—1 400	499	369

Beskattnings- bar inkomst	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr						
									1	2	1	2	1	2
									kr	kr	kr	kr	kr	kr
1 401—1 410	504	373	1 901—1 910	739	576	2 401—2 410	985	801						
1 411—1 420	508	377	1 911—1 920	743	580	2 411—2 420	990	805						
1 421—1 430	513	381	1 921—1 930	748	584	2 421—2 430	995	810						
1 431—1 440	517	385	1 931—1 940	752	588	2 431—2 440	1 000	814						
1 441—1 450	522	389	1 941—1 950	757	592	2 441—2 450	1 005	819						
1 451—1 460	527	394	1 951—1 960	762	597	2 451—2 460	1 010	824						
1 461—1 470	531	398	1 961—1 970	766	601	2 461—2 470	1 015	828						
1 471—1 480	536	402	1 971—1 980	771	605	2 471—2 480	1 020	833						
1 481—1 490	540	406	1 981—1 990	775	609	2 481—2 490	1 025	837						
1 491—1 500	545	410	1 991—2 000	780	613	2 491—2 500	1 030	842						
1 501—1 510	550	414	2 001—2 010	785	617	2 501—2 510	1 035	847						
1 511—1 520	554	418	2 011—2 020	790	621	2 511—2 520	1 040	851						
1 521—1 530	559	422	2 021—2 030	795	626	2 521—2 530	1 045	856						
1 531—1 540	564	426	2 031—2 040	800	630	2 531—2 540	1 050	861						
1 541—1 550	568	429	2 041—2 050	805	634	2 541—2 550	1 054	865						
1 551—1 560	573	433	2 051—2 060	810	638	2 551—2 560	1 059	870						
1 561—1 570	578	437	2 061—2 070	815	642	2 561—2 570	1 064	875						
1 571—1 580	583	441	2 071—2 080	820	647	2 571—2 580	1 069	880						
1 581—1 590	587	445	2 081—2 090	825	651	2 581—2 590	1 074	884						
1 591—1 600	592	449	2 091—2 100	830	655	2 591—2 600	1 079	889						
1 601—1 610	597	453	2 101—2 110	835	659	2 601—2 610	1 084	894						
1 611—1 620	601	457	2 111—2 120	840	664	2 611—2 620	1 089	898						
1 621—1 630	606	461	2 121—2 130	845	668	2 621—2 630	1 094	903						
1 631—1 640	611	465	2 131—2 140	850	673	2 631—2 640	1 099	908						
1 641—1 650	615	468	2 141—2 150	854	677	2 641—2 650	1 103	912						
1 651—1 660	620	472	2 151—2 160	859	681	2 651—2 660	1 108	917						
1 661—1 670	625	476	2 161—2 170	864	686	2 661—2 670	1 113	922						
1 671—1 680	630	480	2 171—2 180	869	690	2 671—2 680	1 118	927						
1 681—1 690	634	484	2 181—2 190	874	695	2 681—2 690	1 123	931						
1 691—1 700	639	488	2 191—2 200	879	699	2 691—2 700	1 128	936						
1 701—1 710	644	492	2 201—2 210	884	704	2 701—2 710	1 133	941						
1 711—1 720	648	496	2 211—2 220	889	708	2 711—2 720	1 138	945						
1 721—1 730	653	500	2 221—2 230	894	713	2 721—2 730	1 143	950						
1 731—1 740	657	504	2 231—2 240	899	718	2 731—2 740	1 148	954						
1 741—1 750	662	507	2 241—2 250	903	722	2 741—2 750	1 152	959						
1 751—1 760	667	511	2 251—2 260	908	727	2 751—2 760	1 157	964						
1 761—1 770	671	515	2 261—2 270	913	732	2 761—2 770	1 162	968						
1 771—1 780	676	519	2 271—2 280	918	737	2 771—2 780	1 167	973						
1 781—1 790	680	523	2 281—2 290	923	741	2 781—2 790	1 172	977						
1 791—1 800	685	527	2 291—2 300	928	746	2 791—2 800	1 177	982						
1 801—1 810	690	531	2 301—2 310	933	751	2 801—2 810	1 182	987						
1 811—1 820	695	536	2 311—2 320	938	756	2 811—2 820	1 188	992						
1 821—1 830	700	540	2 321—2 330	944	761	2 821—2 830	1 193	997						
1 831—1 840	705	545	2 331—2 340	949	766	2 831—2 840	1 198	1 002						
1 841—1 850	709	549	2 341—2 350	954	771	2 841—2 850	1 203	1 007						
1 851—1 860	714	554	2 351—2 360	959	776	2 851—2 860	1 209	1 012						
1 861—1 870	719	558	2 361—2 370	964	781	2 861—2 870	1 214	1 017						
1 871—1 880	724	563	2 371—2 380	970	786	2 871—2 880	1 219	1 022						
1 881—1 890	729	567	2 381—2 390	975	791	2 881—2 890	1 225	1 027						
1 891—1 900	734	572	2 391—2 400	980	796	2 891—2 900	1 230	1 032						

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän	Beskattnings- bar inkomst	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän	Beskattnings- bar inkomst	Ogift sjöman utan barn	Övriga sjömän
	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr	kr
	1	2		1	2		1	2
2 901—2 910	1 235	1 037	3 401—3 410	1 499	1 285	3 901—3 910	1 766	1 543
2 911—2 920	1 240	1 041	3 411—3 420	1 505	1 290	3 911—3 920	1 772	1 548
2 921—2 930	1 245	1 046	3 421—3 430	1 510	1 295	3 921—3 930	1 777	1 553
2 931—2 940	1 250	1 051	3 431—3 440	1 515	1 300	3 931—3 940	1 783	1 558
2 941—2 950	1 255	1 055	3 441—3 450	1 520	1 305	3 941—3 950	1 788	1 563
2 951—2 960	1 261	1 060	3 451—3 460	1 526	1 311	3 951—3 960	1 793	1 569
2 961—2 970	1 266	1 065	3 461—3 470	1 531	1 316	3 961—3 970	1 799	1 574
2 971—2 980	1 271	1 070	3 471—3 480	1 536	1 321	3 971—3 980	1 804	1 579
2 981—2 990	1 276	1 074	3 481—3 490	1 542	1 326	3 981—3 990	1 810	1 584
2 991—3 000	1 281	1 079	3 491—3 500	1 547	1 331	3 991—4 000	1 815	1 589
3 001—3 010	1 286	1 084	3 501—3 510	1 552	1 336	4 001—4 010	1 821	1 594
3 011—3 020	1 291	1 088	3 511—3 520	1 557	1 341	4 011—4 020	1 826	1 599
3 021—3 030	1 297	1 093	3 521—3 530	1 563	1 346	4 021—4 030	1 832	1 604
3 031—3 040	1 302	1 098	3 531—3 540	1 568	1 351	4 031—4 040	1 837	1 609
3 041—3 050	1 307	1 102	3 541—3 550	1 573	1 356	4 041—4 050	1 843	1 614
3 051—3 060	1 312	1 107	3 551—3 560	1 578	1 362	4 051—4 060	1 849	1 620
3 061—3 070	1 317	1 112	3 561—3 570	1 583	1 367	4 061—4 070	1 854	1 625
3 071—3 080	1 323	1 117	3 571—3 580	1 589	1 372	4 071—4 080	1 860	1 630
3 081—3 090	1 328	1 121	3 581—3 590	1 594	1 377	4 081—4 090	1 865	1 635
3 091—3 100	1 333	1 126	3 591—3 600	1 599	1 382	4 091—4 100	1 871	1 640
3 101—3 110	1 338	1 131	3 601—3 610	1 604	1 387	4 101—4 110	1 877	1 645
3 111—3 120	1 344	1 136	3 611—3 620	1 610	1 392	4 111—4 120	1 882	1 651
3 121—3 130	1 349	1 141	3 621—3 630	1 615	1 397	4 121—4 130	1 888	1 656
3 131—3 140	1 354	1 146	3 631—3 640	1 620	1 402	4 131—4 140	1 893	1 662
3 141—3 150	1 359	1 150	3 641—3 650	1 625	1 407	4 141—4 150	1 899	1 667
3 151—3 160	1 365	1 155	3 651—3 660	1 631	1 413	4 151—4 160	1 905	1 672
3 161—3 170	1 370	1 160	3 661—3 670	1 636	1 418	4 161—4 170	1 910	1 678
3 171—3 180	1 375	1 165	3 671—3 680	1 641	1 423	4 171—4 180	1 916	1 683
3 181—3 190	1 381	1 170	3 681—3 690	1 647	1 428	4 181—4 190	1 921	1 689
3 191—3 200	1 386	1 175	3 691—3 700	1 652	1 433	4 191—4 200	1 927	1 694
3 201—3 210	1 391	1 180	3 701—3 710	1 657	1 438	4 201—4 210	1 933	1 699
3 211—3 220	1 396	1 185	3 711—3 720	1 662	1 443	4 211—4 220	1 938	1 705
3 221—3 230	1 402	1 190	3 721—3 730	1 668	1 448	4 221—4 230	1 944	1 710
3 231—3 240	1 407	1 195	3 731—3 740	1 673	1 453	4 231—4 240	1 949	1 716
3 241—3 250	1 412	1 200	3 741—3 750	1 678	1 458	4 241—4 250	1 955	1 721
3 251—3 260	1 417	1 206	3 751—3 760	1 683	1 464	4 251—4 260	1 961	1 727
3 261—3 270	1 422	1 211	3 761—3 770	1 688	1 469	4 261—4 270	1 966	1 732
3 271—3 280	1 428	1 216	3 771—3 780	1 694	1 474	4 271—4 280	1 972	1 738
3 281—3 290	1 433	1 221	3 781—3 790	1 699	1 479	4 281—4 290	1 977	1 743
3 291—3 300	1 438	1 226	3 791—3 800	1 704	1 484	4 291—4 300	1 983	1 749
3 301—3 310	1 444	1 231	3 801—3 810	1 710	1 489	4 301—4 310	1 989	1 755
3 311—3 320	1 449	1 237	3 811—3 820	1 715	1 495	4 311—4 320	1 995	1 761
3 321—3 330	1 455	1 242	3 821—3 830	1 721	1 500	4 321—4 330	2 001	1 767
3 331—3 340	1 460	1 248	3 831—3 840	1 727	1 506	4 331—4 340	2 007	1 773
3 341—3 350	1 466	1 253	3 841—3 850	1 732	1 511	4 341—4 350	2 013	1 778
3 351—3 360	1 472	1 258	3 851—3 860	1 738	1 516	4 351—4 360	2 019	1 784
3 361—3 370	1 477	1 264	3 861—3 870	1 744	1 522	4 361—4 370	2 025	1 790
3 371—3 380	1 483	1 269	3 871—3 880	1 750	1 527	4 371—4 380	2 031	1 796
3 381—3 390	1 488	1 275	3 881—3 890	1 755	1 533	4 381—4 390	2 037	1 802
3 391—3 400	1 494	1 280	3 891—3 900	1 761	1 538	4 391—4 400	2 043	1 808

Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr	Beskattnings- bar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn kr	Övriga sjömän kr
	1	2		1	2		1	2
4 401—4 410	2 049	1 813	4 601—4 610	2 160	1 923	4 801—4 810	2 272	2 034
4 411—4 420	2 054	1 819	4 611—4 620	2 165	1 929	4 811—4 820	2 278	2 040
4 421—4 430	2 060	1 824	4 621—4 630	2 171	1 934	4 821—4 830	2 284	2 046
4 431—4 440	2 065	1 830	4 631—4 640	2 176	1 940	4 831—4 840	2 290	2 052
4 441—4 450	2 071	1 835	4 641—4 650	2 182	1 945	4 841—4 850	2 296	2 057
4 451—4 460	2 077	1 841	4 651—4 660	2 188	1 951	4 851—4 860	2 302	2 063
4 461—4 470	2 082	1 846	4 661—4 670	2 193	1 956	4 861—4 870	2 308	2 069
4 471—4 480	2 088	1 852	4 671—4 680	2 199	1 962	4 871—4 880	2 314	2 075
4 481—4 490	2 093	1 857	4 681—4 690	2 204	1 967	4 881—4 890	2 320	2 081
4 491—4 500	2 099	1 863	4 691—4 700	2 210	1 973	4 891—4 900	2 326	2 087
4 501—4 510	2 104	1 868	4 701—4 710	2 216	1 978	4 901—4 910	2 332	2 092
4 511—4 520	2 110	1 874	4 711—4 720	2 221	1 984	4 911—4 920	2 337	2 098
4 521—4 530	2 115	1 879	4 721—4 730	2 227	1 989	4 921—4 930	2 343	2 103
4 531—4 540	2 121	1 885	4 731—4 740	2 232	1 995	4 931—4 940	2 348	2 109
4 541—4 550	2 126	1 890	4 741—4 750	2 238	2 000	4 941—4 950	2 354	2 114
4 551—4 560	2 132	1 896	4 751—4 760	2 244	2 006	4 951—4 960	2 360	2 120
4 561—4 570	2 137	1 901	4 761—4 770	2 249	2 011	4 961—4 970	2 365	2 125
4 571—4 580	2 143	1 907	4 771—4 780	2 255	2 017	4 971—4 980	2 371	2 131
4 581—4 590	2 148	1 912	4 781—4 790	2 260	2 022	4 981—4 990	2 376	2 136
4 591—4 600	2 154	1 918	4 791—4 800	2 266	2 028	4 991—5 000	2 382	2 142

Närfart

Beskattningsbar inkomst kr	Ogift sjöman utan barn
	1
5 001— 6 100	2 382 kr för 5 000 kr och 57 % av återstoden
6 101— 9 900	3 009 » » 6 100 » » 61 » » »
9 901—14 800	5 327 » » 9 900 » » 65 » » »
14 801 och däröver	8 512 » » 14 800 » » 70 » » »
	Övriga sjömän
	2
5 001— 6 300	2 142 kr för 5 000 kr och 56 % av återstoden
6 301—10 100	2 870 » » 6 300 » » 61 » » »
10 101—15 000	5 188 » » 10 100 » » 65 » » »
15 001 och däröver	8 373 » » 15 000 » » 70 » » »

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 de-
cember 1960.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *vissa ändringar i sjömansskatteförordningen* samt anför därvid följande.

Inledning

De speciella förhållanden under vilka sjömän arbetar har ansetts motivera särskilda bestämmelser om beräkning och uppbörd av inkomstskatt för de ombordanställda. I Norge infördes sådana bestämmelser redan under krigsåren. I Danmark, Finland och Sverige tillkom efter internordiskt samarbete på området särskild lagstiftning om sjömansskatt år 1958. De nordiska ländernas sjömansskattelagstiftningar visar överensstämmelser i många principiella hänseenden men skiljaktigheter i fråga om detaljbestämmelserna. Sådana olikheter har visat sig ofrånkomliga, icke minst för att vinna erforderlig anslutning till respektive lands övriga skattelagstiftning.

Genom särskilda överenskommelser har de nordiska länderna reglerat frågan om rätten att beskatta nordisk sjöman, som tjänstgör ombord på fartyg hemmahörande i annat nordiskt land. Överenskommelserna innebär att beskattningsrätten följer fartyget. Dansk, finsk eller norsk sjöman, som är anställd ombord på svenskt fartyg, erlägger sålunda svensk sjömansskatt efter samma grunder som svensk sjöman.

De svenska bestämmelserna om sjömansskatt antogs av 1958 års A-riksdag och har tillämpats från och med år 1959. Sjömansskatten är enligt dessa bestämmelser en definitiv källskatt, som beräknas i samband med utbetalning av månadslönen. Inkomst som belagts med sjömansskatt är undantagen från kommunal och statlig inkomstskatt. För nordiska sjömän beräknas sjömansskatten efter skattetabeller som på visst sätt anknyter till de vanliga källskattetabellerna. Om fartyget går i s. k. fjärrfart är skatten lägre än i fråga om s. k. närfart. För icke nordiska sjömän beräknas sjömansskatten proportionellt till 15 procent av kontantinkomsten.

För ärenden angående sjömansskatt finnes inrättad en sjömansskattnämnd med sjömansskattekontor vid länsstyrelsen i Göteborg.

I en den 28 december 1959 till finansdepartementet inkommen skrivelse har sjömansskattenämnden med stöd av erfarenheterna från sitt första verksamhetsår föreslagit vissa ändringar i förordningen om sjömansskatt. Sålunda föreslås åtgärder för underlättande av beräkningen av sjömansskatt, när den uppburna inkomsten avser kortare tid än en månad, ändrade bestämmelser om beskattningen av s. k. engångsbelopp samt möjlighet för svensk sjöman att i vissa fall få sjömansskatt beräknad efter 15 procent. Nämnden berör i skrivelsen även vissa andra ändringsförslag, som hos nämnden framförts av Svenska maskinbefälsförbundet, Svenska sjöfolksförbundet, Svenska stewardsföreningen, Sveriges fartygsbefälsförening och Sveriges redareförening.

Över sjömansskattenämndens skrivelse har efter remiss *yttranden* avgivits av kammarrätten, riksskattenämnden, centrala uppbördsnämnden, sjöfartsstyrelsen, länsstyrelserna i Södermanlands, Malmöhus och Hallands län ävensom de nämnda organisationerna.

Härefter har Svenska sjöfolksförbundet och Sjöfolkets socialdemokratiska riksförbund den 20 oktober 1960 till finansdepartementet ingivit en skrivelse, vari ytterligare synpunkter framförts på vissa av de frågor som berörts av sjömansskattenämnden i dess skrivelse.

Det nordiska samarbetet i fråga om sjömansskatten har fullföljts genom en den 3 och 4 oktober 1960 i Helsingfors avhållen sjömansskattekonferens, vid vilken praktiska erfarenheter utbytts och möjligheterna att lösa uppkomna svårigheter dryftats.

Innan jag övergår till de sålunda aktualiserade frågorna, skall jag lämna en redogörelse för innebörden av de bestämmelser i förordningen om sjömansskatt som berörs av den fortsatta framställningen.

Gällande rätt

De grundläggande bestämmelserna om sjömansskatt är intagna i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt. Tabeller för skatteberäkningen är fogade vid förordningen. Nu gällande tabeller fastställdes i förordning den 18 december 1959 (nr 609) och tillämpas sedan den 1 mars 1960. Därefter har kolumnindelningen av tabellerna ändrats som en följd av 1960 års reform på familjebeskattningsens område (förordning den 27 maj 1960, nr 176).

Sjömansskatt utgår vid anställning i redarens tjänst ombord på svenskt handelsfartyg med en bruttodräktighet av minst 100 registerton, vilket huvudsakligast nyttjas i närfart eller fjärrfart (1 §).

Med *närfart* avses fart mellan svenska hamnar utanför öppen kust eller atomskärs vid kusterna samt fart mellan svensk och utländsk hamn eller mellan utländska hamnar, dock ej bortom linjen Hanstholm—Lindesnäs eller bortom Cuxhaven. Som *fjärrfart* betecknas fart, helt eller delvis, bortom linjen Hanstholm—Lindesnäs eller bortom Cuxhaven (2 §).

Sjömansskattetablerna tillämpas, såsom nämnts, vid beräkning av skatt för här i riket bosatt sjöman. Om sjömannen är inskriven på svenskt sjömanshus kommer sjömansskatten på grund av särskild bestämmelse att, oberoende av den verkliga bosättningsorten, beräknas enligt skattetabell, så länge sjömannen inte kan visa, att han är skattskyldig i annat land för inkomsten (7 § jämte anvisningar).

Sjömansskatten beräknas för varje månad och på sjömannens kontanta inkomst av anställningen ombord, i förekommande fall minskad med avgifter, som sjömannen på grund av sin tjänst har att erlagga för egen eller efterlevandes pensionering.

I vissa fall kan sjömannen åtnjuta ytterligare avdrag vid skatteberäkningen. Härför erfordras dock särskilt jämningsbeslut av sjömansskattenämnden. Jämningen — här bortses från en specialbestämmelse om jämning i visst fall av inkomst av drickspengar — skall avse att kompensera sjömannen för vissa angivna avdrag, som han eljest skulle gå miste om genom att hans inkomst ombord är undantagen från den vanliga inkomsttaxeringen (12 § 1 mom.).

De vid förordningen fogade tabellerna skall användas även när fråga är om inkomst, som avser annan tidsperiod än månad eller som icke avser viss tidsperiod, s. k. engångsbelopp.

Om inkomsten, t. ex. vid avmönstring, avser del av månad skall först en mot inkomsten svarande månadsinkomst beräknas. Skatten uträknas därefter till så stor del av det skattebelopp tabellen anger för den beräknade månadsinkomsten som svarar mot den tidsperiod inkomsten avser (8 § 1 mom.).

Beträffande engångsbelopp tillämpas två skilda metoder för skatteberäkningen. Om engångsbeloppet överstiger senast uppburna månadsinkomst, anses engångsbeloppet utgöra särskild månadsinkomst och skattebeloppet erhålles då direkt ur tabellen. I övriga fall sker en sammanläggning av engångs- och månadsbelopp, varefter skatten beräknas på det sammanlagda beloppet (8 § 2 mom.). Det kan nämnas, att sjömansskattenämnden utfärdat anvisningar av innebörd att med »senast uppburna månadsinkomst» avses den månadsinkomst som utbetalas samtidigt med engångsbeloppet, resp. — vid utbetalning av inkomst för del av månad — den månadsinkomst som kan beräknas på grundval av det belopp som utbetalas samtidigt med engångsbeloppet. Om utbetalningen av engångsbelopp sker utan samband med utbetalning av annan inkomst skall enligt anvisningarna i stället jämförelse ske med senast uppburna månadsinkomst resp. beräknade månadsinkomst.

Till engångsbelopp hänföres bl. a. bärjarlön, tantiem och gratifikation. Dit räknas även vissa ersättningar som i och för sig avser viss tids tjänstgöring men som utbetalas mera oregelbundet. I anvisningarna till förordningens 8 § anges sålunda som exempel på engångsbelopp semesterersättning och lönebelopp, som på grund av avtal mellan arbetsgivare- och arbetstagarorganisationer på en gång utbetalas för mer än en månad. Till denna

grupp torde även vara att hänföra de i anvisningarna inte särskilt omnämnda s. k. vederlagsersättningarna.¹

Såsom tidigare nämnts beräknas sjömansskatten efter olika grunder för å ena sidan närfart (i huvudsak motsvarande östersjöfart) och å andra sidan fjärrfart (nordsjö- och oceanfart). 1956 års sjömansskattesakkunniga ansåg, att behovet för sjömän att få erlägga skatt efter särskilda regler stod i förhållande till hur lång tid, som de är borta från sitt hem (fartygets hemort). De sakkunniga fann, att sjömän ombord på fartyg i mera avlägsen fart bör behandlas gynnsammare i skattehänseende än sjömän ombord på fartyg i närtrafik och föreslog därför skilda tabeller för närfart och fjärrfart.

Vissa remissinstanser — bland dem Svenska sjöfolksförbundet — motsatte sig detta förslag och uttalade sig för en enhetlig sjömansskattetabell. I propositionen nr 92/1958 förordades likväl olika skattenivåer för närfart och fjärrfart. Följande skäl angavs för ställningstagandet.

I likhet med de sakkunniga och åtskilliga remissinstanser anser jag att skälen för att medge skattelättnad gör sig gällande med särskild styrka i fråga om fjärrfarten. Frånvaron från hemorten är för en sjöman i närfart oftast väsentligt kortare än för en sjöman ombord på fartyg i avlägsnare farvatten. Stundom kan en sjöman som är anställd ombord på ett fartyg i närfart tämligen regelbundet tillbringa nätterna i hemmet. De tätare förbindelserna med hemorten gör det självfallet möjligt för en sådan sjöman att bättre utnyttja olika samhällsliga förmåner. Större kostnader för upprätthållande av kontakten med hemorten behöver inte heller förekomma. Om man endast skall ha en tabell för alla sjömän blir det nödvändigt att bestämma skatteuttaget vid en nivå som ligger högre än den som nu föreslagits för fjärrfart. Den eftersträfvade överensstämmelsen i fråga om skatteuttaget i fjärrfart och sjömansskatteuttaget enligt annan nordisk lagstiftning skulle då gå förlorad. För den korta närtrafiken åter skulle även en sådan skattenivå bli alltför fördelaktig. Undantagsbestämmelser för denna trafik skulle bli nödvändiga. Vidare kunde krav på liknande skattelättnader med större fog framställas av andra grupper av skattskyldiga med förvärvsverksamhet utanför hemorten. Jag vill också erinra om att mitt ståndpunktstagande i fråga om sjömansskatt i kustfart bl. a. grundats på att skatteuttaget i princip skall överensstämma med det allmänna skatteuttaget.

I fråga om konstruktionen av sjömansskattetablerna anförde 1956 års sjömansskattesakkunniga, vilkas tabellförslag sedermera oförändrade antogs av riksdagen, följande.

De sjömansskattetabeller, som skall användas för skatteavdrag ombord å fartyg i närtrafik, sjömansskattetabell II, bör konstrueras i huvudsaklig överensstämmelse med tabellerna för preliminär A-skatt. Tillämplig ortsgrupp och kommunal utdebitering väljes med hänsyn till förhållandena i riket i sin helhet. Vi har i förslaget valt preliminärskattetabell för Orts-

¹ Med vederlagsersättning avses ersättning i kontanter, som avtalsenligt utgår i de fall sjöman icke kan erhålla kompensation enligt 12 § sjöarbetstidslagen för överskjutande ordinarie arbetstid i form av fritid i hamn eller i samband med semester.

grupp 3 med en kommunal utdebitering av 13 kronor. Intet hinder möter givetvis, att en sjömansskattetabell konstrueras på grundval av annan orsgrupp och annan utdebitering. Då skatteavdrag till sjömansskatt endast skall beräknas å kontanta löneförmåner, måste beaktas skattepliktiga naturaförmåner vid sjömansskattetablernas konstruktion. Förmånerna bör enligt vårt förmenande värderas försiktigt. För sjömän i manskaps ställning beräknas värdet av naturaförmånerna såsom för närvarande i källskattetabellen till lägre belopp än för befäl. De i tabellerna enligt angivna grunder framräknade skattebeloppen reduceras i princip — undantag måste göras för de allra lägsta månadsinkomsterna — med 15 kronor, varav 10 kronor avser att motverka följderna i skattehänseende av oregelbundet utfallande inkomster och av att sjömannen icke alltid arbetar hela året och 5 kronor utgör kompensation för att sjöman kan få erlægga för höga folkpensions- och sjukförsäkringsavgifter i land.

Sjömansskattetablerna för anställda ombord å fartyg i nordsjöfart och oceanfart, sjömansskattetabell I, har konstruerats under följande förutsättningar.

Såsom underlag för beräkningen av sjömansskatt för gift sjöman användes preliminärskattetabell III: 13. Gift skattskyldig med en kontant årslön av 10 000 kronor bör erlægga 15 procent därav i sjömansskatt.

Sedan skatten å en månadslön motsvarande en kontant årslön om 10 000 kronor framräknats, vidtas viss reduktion av beloppet av samma anledningar, som angivits för tabell II här ovan. Det skattebelopp, som därvid erhålles, utgör sjömansskatten på en kontant (till sjömansskatt beskattningsbar) inkomst av $\frac{10\ 000}{12}$ kronor för gift sjöman.

Skillnaden angiven i kronor mellan skatten å $\frac{10\ 000}{12}$ kronor och preliminär A-skatt enligt tabell III: 13 å en kontant inkomst av $\frac{10\ 000}{12}$ kronor framräknas. Den skillnad, som föreligger vid en kontant inkomst av $\frac{10\ 000}{12}$ kronor, skall utgöra skillnaden vid övriga inkomstlägen mellan sjömansskatt och preliminär A-skatt, beräknad endast å kontant lön. Vissa undantag härifrån måste dock göras. Vissa jämkningar i de lägre och de högre inkomstskikten måste företas, varjämte tillses att alla inadvartenser, »trappsteg», elimineras.

Såsom grundval för beräkning av sjömansskatt för ogift sjöman användes samma preliminärskattetabeller som tidigare omnämnts.

En ogift sjöman bör enligt vårt förmenande icke erhålla en i kronor räknad större skattenedsättning än en gift sjöman. Sjömansskattetabellen för en ogift sjöman erhålles då genom att man i varje inkomstläge reducerar sjömansskattetabellen avseende östersjöfart för ogift sjöman med samma nedsättning som tillkommer en gift sjöman ombord å fartyg i nordsjöfart och oceanfart.

I propositionen nr 92/1958 anfördes i anslutning till de sakkunnigas uttalanden följande.

Sjömansskattetablerna har utarbetats med beaktande av det normala skattetrycket vid den allmänna beskattningen i land. En viss variation i förhållandet mellan detta skattetryck och sjömansskatten torde få tolereras med hänsyn till den starka schablonisering som utmärker den senare. En mera markerad förändring i det allmänna skattetrycket bör däremot

medföra att frågan om sjömansskattens höjd upptas till omprövning. Det får förutsättas att sjömansskattenämnden följer utvecklingen och inkommer med de förslag, som kan befinnas påkallade. Självfallet måste nämnden därvid också beakta utvecklingen i de övriga nordiska länderna.

I preliminärskatten för 1958 ingår pensionsavgift enligt nu gällande grunder, vilket innebär att avgiften beräknas till 2,5 procent av den taxerade inkomsten. Efter det att de sakkunniga avgivit sitt betänkande har den genomsnittliga kommunala utdebiteringen, som av de sakkunniga antagits vara 13 kronor, stigit till omkring 13: 60 kronor. Jag får i detta sammanhang även erinra om att i proposition nr 55 till innevarande års riksdag förslag framlagts om höjning av pensionsavgiften till 4 procent av den taxerade inkomsten. I och för sig skulle kunna göras gällande att ett bifall till förslaget om höjd pensionsavgift jämte den omständigheten att den kommunala utdebiteringen stigit skulle motivera en uppräknig av tabellen för närfart. Å andra sidan har under remissbehandlingen från flera håll gjorts gällande att denna tabell blivit något för högt beräknad. Med hänsyn härtill har jag inte funnit tillräckliga skäl föreligga att frångå den föreslagna tabellen.

I anslutning till förslaget om en allmän varuskatt föreslogs dels i proposition nr 164/1959 en sänkning av den statliga inkomstskatten för små och medelstora inkomster, och dels i proposition nr 181/1959 en motsvarande sänkning av sjömansskatten. Huruvida en mot sänkningen av den statliga inkomstskatten svarande lindring av sjömansskatten borde komma till stånd var emellertid, framhölls det i propositionen nr 181/1959, inte självklart. Sjömansskattetabellerna hade på sin tid utformats efter grunder som för de ombordanställda var förhållandevis gynnsamma. Den efterföljande utvecklingen innebar öknigar av de kommunala utdebiteringarna och höjning av folkpensionsavgiften, något som syntes medföra en ytterligare förskjutning till sjöfolkets förmån. I propositionen tillades därefter följande.

De här redovisade skälen bör emellertid enligt min mening inte få vara avgörande. Såsom framhölls vid skattens införande bör mera markerade förändringar i skattetrycket komma till uttryck i sjömansskattetabellerna, och den nu föreslagna sänkningen av den statliga inkomstskatten får anses innebära en sådan förändring. Härvid bör man enligt min uppfattning inte ta hänsyn till att andra omständigheter kan tala för att sjömansskatten efter någon tid bör jämkas uppåt. Förändringarna vid olika tidpunkter i det allmänna skattetrycket bör i stället komma direkt till uttryck i sjömansskattetabellerna.

Det sagda innebär, att sjöfolket bör ha ett berättigat krav på att sjömansskatten sänkes i anslutning till den nu aktuella sänkningen av den statliga inkomstskatten. Det bör emellertid också stå klart, att en jämkning uppåt kan behöva övervägas, när den pågående utvecklingen i riktning mot ökade kommunala utdebiteringar och höjda folkpensionsavgifter kan bättre överblickas.

Vid behandlingen inom bevillningsutskottet av nämnda proposition nr 181/1959 rådde inom utskottet tvekan om med hänsyn till utvecklingen sedan sjömansskatten fastställdes år 1958 tillräckliga skäl förelåg att sänka sjömansskatten som en följd av sänkningen av den statliga inkomstskatten. Utskottet framhöll bland annat följande.

Sedan tabellerna fastställdes har den genomsnittliga kommunala utdebiteringen stigit med i runt tal en krona och en ytterligare höjning av folk-

pensionsavgiften, som numera fastställts till 4 procent av den taxerade inkomsten, har ifrågasatts. Dessa förhållanden synes medföra en ytterligare förskjutning till sjömännens förmån, vilken torde uppväga verkningarna av den skärpta indirekta beskattningen. Något behov av en sänkning av sjömansskatten skulle mot bakgrunden härav inte kunna anses föreligga.

Emellertid bör jämväl framhållas att det är ovisst hur sjömansskatten utfaller i praktiken. Genom att skatten beräknas per månad och i princip är definitiv kan den verka oförmånligt i sådana fall, då vederbörande inte har anställning hela året liksom då den normala månadsinkomsten utökas med inkomst i form av semesterersättning och liknande engångsbelopp. Huruvida och i vad mån sådana oförmånliga verkningar inträder är det inte möjligt att fastslå, eftersom sjömansskatteförordningen ännu inte tillämpats ett helt år.

I och för sig får det anses önskvärt att för sjöfolkets del genomföres en liknande omfördelning av den statliga direkta beskattningen som redan beslutats för andra skattskyldiga. Med hänsyn härtill och mot bakgrunden av vad nyss anförts rörande skattens verkningar finner utskottet sig inte böra motsätta sig den föreslagna sänkningen av sjömansskatten för små och medelstora inkomster.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan att fastställa nya sjömansskattetabletter (SFS 609/1959), som tillämpades första gången vid beräkning av skatteavdrag för sjömansskatt under mars månad 1960.

Sjömansskatten tillfaller staten, men staten utbetalar till kommun, landstingskommun och vissa municipalsamhällen ersättning för deras genom sjömansskatten minskade skatteintäkter. Därjämte erhåller även vederbörande allmänna sjukförsäkringsavgifter.

Ersättningarnas belopp beräknas — schablonmässigt och utan hänsynstagande till varierande utdebiteringar och avgifter — till viss procentuell del av den sjömansskatt, som under beskattningsåret erlagts av sjömän bosatta inom kommunen (sjukkassans verksamhetsområde). Procentsatserna utgör för stad, som inte tillhör landstingskommun, 45 procent, för annan kommun 35 procent, för landstingskommun 10 procent, för municipalsamhälle med en utdebitering för samhällets behov av minst en krona två procent och för sjukförsäkring sex procent. (4 §.)

De angivna procenttalen grundar sig på beräkningar angående den kommunala inkomstskattens storlek i förhållande till samtliga utskylder i ortsgrupp III vid en antagen kommunal utdebitering av 13 kronor för skatte-krona. Avgifterna till den obligatoriska sjukförsäkringen har därvid beräknats till genomsnittsbelopp.

Det åligger redare att till sjömansskattekontoret för varje period om två månader inbetala och redovisa under perioden innehållen sjömansskatt. Redovisningen tillgår sålunda att redaren senast före utgången av andra månaden efter den tvåmånadersperiod redovisningen avser till kontoret insänder summerade förteckningar å fastställd blankett över skatteavdrag för varje fartyg. Sjömansskattenämnden kan efter framställning bevilja anstånd med redovisningen, i regel dock högst en månad. (14 § 1 mom.)

Sjömansskattenämndens framställning

Sjömansskattenämnden framhåller inledningsvis att erfarenheterna från nämndens första verksamhetsår visar, att stora svårigheter måst övervinnas i arbetet med sjömansskatten på fartygen och hos redarna liksom vid sjömansskattekontoret. Granskningen av redovisningarna för de åtta första månaderna av år 1959 hade lett till granskningsanmärkningar i omkring 4 500 fall och restitutioner av sjömansskatt i omkring 1 000 fall. För att bemästra mängden av arbetsuppgifter har sjömansskattekontoret nödgats bortse från fel upp till viss gräns. Från befattningshavare ombord på fartygen, som i första hand haft att verkställa skatteberäkningarna och avdragen, liksom från rederikontoren, som haft att svara för redovisningarna, har under hand till nämnden framförts klagomål över tillämpningssvårigheterna. Nämnden anser därför att viss översyn av sjömansskatteförordningens detaljföreskrifter är påkallad.

I det följande uppehåller sig nämnden vid sju olika punkter, där en ändring av förordningen aktualiserats, nämligen

- 1) införande av tabeller som direkt utvisar skatten för inkomst vilken avser kortare tid än hel månad (dagtabeller),
- 2) beskattningen av engångsbelopp,
- 3) beskattningen av svensk sjöman som är bosatt utomlands,
- 4) slopande av den särskilda tabellen för närfart,
- 5) beskattningen av vissa speciella befattningshavare ombord på fartyg,
- 6) beskattningen av korttidsanställning samt
- 7) redovisningstiden.

Införande av dagtabeller

Den i förordningen anvisade metoden för beräkning av skatt, när inkomsten avser kortare tidsperiod än en månad, har, enligt vad sjömansskattenämnden framhåller, lett till felräkningar i stor utsträckning. På grund av det stora antalet på- och avmönstringar medför dessa beräkningar ett betungande arbete för såväl redarna som det kontrollerande sjömansskattekontoret. Den väsentligaste anledningen till de många felräkningarna är att mycket kort tid vanligen står till befälhavarens förfogande för löneuträkning och skatteberäkning i samband med sjömans avmönstring vid anlöpande av hamn. Nämnden anser det värdefullt om sjömansskattetabellerna kunde konstrueras som dagtabeller. Sådana tabeller finnes i Danmark och Norge.

Beskattningen av engångsbelopp

Nämnden erinrar om att engångsbelopp beskattas som särskild månadsinkomst, om beloppet överstiger den senast uppburna månadsinkomsten. I annat fall sammanlägges engångsbeloppet med månadsinkomsten, varvid skatten beräknas på summan av de sammanlagda beloppen. Bestämmelserna härom har, fortsätter nämnden, tillkommit för att mildra progressionen vid stora engångsbelopp. Så som bestämmelsen utformats har den dock ska-

pat tröskelproblem, när engångsbeloppets storlek nära överensstämmer med månadsbeloppet. Nämnden ger följande exempel på verkningarna av nuvarande beräkningsmetoder.

En ogift sjöman i fjärrfart med beskattningsbar löneinkomst å 1 000 kronor avmönstrar den sista dagen i en månad och uppbär därvid även engångsbelopp å 650 kronor. Vid skatteberäkningen skola de båda beloppen sammanläggas. Skatten uppgår då till 485 kronor. Om åter det uppburna engångsbeloppet uppgått till 1 010 kronor, alltså överstigit månadslönen, skall skatteberäkningen göras separat å vardera beloppet, varvid skatten blir 483 kronor. Trots att sjömannen i detta senare fall uppburit 360 kronor högre inkomst, blir alltså skatten något lägre. Om engångsbeloppet utgjort 1 000 kronor istället för 1 010 kronor, hade vid skatteberäkningen lön och engångsbelopp skolat sammanläggas, varvid skatten uppgått till 643 kronor. Trots att sjömannen i detta fall uppburit 10 kronor mindre ersättning än i det förra fallet, blir alltså skatten 160 kronor, eller omkring 33 procent högre.

Nämnden finner det uppenbart, att ett sådant resultat i allt för hög grad är påverkat av slumpen och ger anledning till missnöje. Därtill kommer att engångsbeloppen kan vara så stora, att progressionen blir för hög, även om skatten för engångsbeloppen beräknas separat. Nämnden syftar speciellt på den ersättning för innestående vederlag en sjöman uppbär vid avmönstring och som kan uppgå till belopp motsvarande flera månadslöner.

Nämnden anser att en ändrad form för beskattning av engångsbelopp bör sökas. I skrivelse till nämnden har sjöfartsorganisationerna föreslagit att beskattning av semester- och vederlagsersättning skall ske med hänsyn till den tid ersättningen avser och att övriga engångsbelopp efter danskt och norskt mönster beskattas efter viss procentsats.

Nämnden framhåller vidare, att på grund av anställningsförhållandena befälet faktiskt beskattas efter en linje men manskapet efter en annan. Som regel stannar nämligen befälet i redarens tjänst vid avmönstring för semester eller vederlagsledighet. För manskapet gäller däremot i regel det motsatta förhållandet. Ersättningen för denna senare kategori utgår då i form av semesterersättning eller vederlagsersättning och blir då såsom engångsbelopp vanligen hårdare beskattad.

Att de båda kategorierna i praktiken blir olika behandlade är enligt nämnden icke tillfredsställande och för att råda bot på detta är det önskvärt att beskatta semesterersättning och vederlagsersättning efter samma regler, som gäller för beskattning av semesterlön. Detta skulle innebära, att skatten beräknades som om sjömannen alltjämt kvarstod i tjänst hos redaren under den tid, för vilken semester- eller vederlagsersättning utgår. Nämnden tillägger följande.

Nämnden är visserligen medveten om, att därest sjömannen under sådan beräknad semesterlid åtager sig annat arbete, han kan vinna viss icke åsyftad skattefordel. En sådan skatteberäkning är emellertid rimlig på den grund, att avmönstrad sjöman i regel torde taga ut sin ledighet i stället för att omedelbart skaffa sig nytt arbete. Sådan ledighet är den form av fritid, som sjöman åtnjuter i stället för semester- och fridagar, som normalt

komma landanställda till del. Att detta är fallet lärer framgå av offentliga utredningar rörande sjömännens tjänstetid, som verkstälts av Kommerskollegium och som utvisa, att anställningstiden i regel icke överstiger 10 månader per år. Nämnden finner därför övervägande skäl tala för att semesterersättning och vederlagsersättning icke behandlas som övriga engångsbelopp utan beskattas som om sjömannen under berörda tid alltfjämt vore i tjänst.

I fråga om andra engångsbelopp än semester- och vederlagsersättningar föreslår nämnden att, på sätt sjöfartsorganisationerna antytt, procentuell beskattning sker efter specialtabell liksom i Danmark och Norge. Nämnden framhåller, att procentsatsen bör stå i viss relation till normal månadsinkomst.

Beskattning av svensk sjöman som är bosatt utomlands

I sjöfartsorganisationernas skrivelse till sjömansskattenämnden hade framhållits, att sjöman, som är inskriven vid svenskt sjömanshus men bosatt i ett land där indirekt beskattning tillämpas, befinner sig i ett mycket ogynnsamt läge. Han kan icke med intyg styrka, att han är skattskyldig i annat land för inkomsten; han äger inte rätt till barnbidrag och tillhör ej heller svensk sjukkasse, ehuru han genom sjömansskatten erlägger avgift för sjukförsäkringen. Med hänsyn till svårigheten att beräkna skattetrycket för sjömannen föreslog organisationerna att sjömansskatten i dessa fall skulle beräknas efter 15 procent, dvs. såsom i fråga om icke-nordisk sjöman.

Sjömansskattenämnden finner det emellertid olämpligt att skapa en undantagsregel, avsedd för det fall att indirekt beskattning förekommer i bopättningslandet. Prisnivån kan ju det oaktat vara påfallande låg. Eftersom graden av direkt respektive indirekt beskattning i olika länder starkt växlar, skulle det, menar nämnden, med all säkerhet bli mycket svårt att fixera en bestämd gräns och att avgöra, i vilka fall undantagsregeln skulle tillämpas. Däremot anser nämnden att en sjöman, som underhåller familj och tillsammans med denna är bosatt utrikes, med visst fog kan ställa krav på en lindring i skatten. En skattelindring skulle kunna genomföras medelst utvidgade möjligheter till undantag från den allmänna regeln att sjöman som är inskriven på svenskt sjömanshus skall anses såsom bosatt här i riket. Undantagsregeln skulle avse inte bara det fall att sjömannen är skattskyldig i annat land för inkomsten ombord utan även sådan sjöman som tillsammans med av honom underhållen familj är bosatt utrikes.

Slopande av närfartstabellen

Organisationerna hade i sin skrivelse till sjömansskattenämnden gjort gällande att uppdelningen på närfart och fjärrfart orsakat svårigheter för båda parter på arbetsmarknaden. Redarna hade sålunda genom införandet av närfartsbegreppet fått stora svårigheter att bemanna de fartyg, som går

i närfart, åtminstone med svenskt sjöfolk, medan de ombordanställda på grund av yrkets särart, med många gånger korta tjänstgöringstider per år, kommit att få en skatt, som icke stod i rimlig proportion till inkomsten. Anledningen härtill ansåg organisationerna uppenbar, då den för närfart gällande skattetabellen i huvudsak ansluter sig till preliminärskattetabell III: 13. — Det hade enligt organisationerna i praktiken icke sällan visat sig, att beskattningen för vissa sjömän i närfart blivit högre enligt närfartstabellen än den skulle ha blivit, därest sjömannen skulle haft att erlagga vanlig inkomstskatt. Visserligen finnes möjlighet för sjömansskattenämnden att i vissa fall fastställa användandet av fjärrfartstabellen även för fartyg, som är sysselsatt i närfart, för det fall resorna har betydande längd inom detta område. Emellertid uppkommer ofta svårigheter, då det gäller att avgöra, huruvida ett fartyg, som sysselsättes i omväxlande när- eller fjärrfart, under beskattningsåret skall hänföras till den ena eller andra farten. De avgöranden, som därvid träffas av sjömansskattenämnden, måste, menar organisationerna, med nödvändighet bli schablonmässiga, vilket icke kan sägas vara till fördel för någon part. — Under åberopande härav yrkade organisationerna, att fjärrfartstabellen skulle gälla för både närfart och fjärrfart.

Sjömansskattenämnden erinrar i anledning härav om att frågan om skilda tabeller för när- och fjärrfart varit föremål för ingående prövning vid 1958 års riksdag. Tillräcklig anledning torde därför enligt nämndens uppfattning inte föreligga att i detta avseende ändra sjömansskatteförordningens av statsmakterna så nyligen fastställda grunder.

Beskattningen av vissa speciella befattningshavare

De befattningshavare som berörs i detta sammanhang är supercargo och garantimaskinist. *Supercargo* anställs i vissa fall av redare, som befraktar fartyg, tillhörigt annan redare. Hans uppgift är att övervaka, att lasten under transporten omhänderhas på bästa sätt. *Garantimaskinist* åter tjänstgör ombord på nylevererat fartyg för övervakning och intrimning av maskineriet. I regel är han anställd av det varv, som levererat fartyget.

I sin skrivelse till sjömansskattenämnden föreslog sjöfartsorganisationerna, att sjömansskatteförordningen skulle göras tillämplig även å supercargo och garantimaskinist, som inte är anställd i redarens tjänst, vare sig befattningshavaren tjänstgör på svenskt eller utländskt fartyg.

Sjömansskattenämnden anser att en ändring av beskattningen av supercargo och garantimaskinist skulle innebära ett avsteg från grundtanken i sjömansskatteförordningen. Då frågan dessutom gäller blott ett fåtal personer, anser nämnden sig inte böra för närvarande föreslå separata bestämmelser för dessa befattningshavare.

Beskattningen vid korttidsanställning

Sjöfartsorganisationerna förordade i skrivelsen till sjömansskattenämnden, att möjlighet skulle öppnas för jämkning i de fall elever vid sjöbefäls-

skolor tar anställning på fartyg under ferier för att därigenom finansiera sina studier. Organisationerna anförde härom bl. a. följande.

Tidigare kunde sådana elever genom hänvändelse till skattemyndigheterna på förhand erhålla besked om, att preliminärskatt antingen icke alls eller i vart fall med mycket ringa belopp skulle dragas från lönen. I det övervägande antalet fall erhöles sådana elever icke någon skatt, enär årsinkomsten blev så låg, att skattefrihet förelåg. Jämlikt sjömansskatteförordningen skall nu definitivt skatt dragas enligt tabell, vilket medför, att en opropor­tionerligt stor del av vederbörandes inkomst avgår i skatt. Det har för oss framhållits, att rederierna haft svårigheter att under den förflutna sommaren erhålla elever från sjöbefälsskolorna såsom semestervikarier. Anledningen såges hava varit den hårda beskattningen, vilken avskräckt dessa elever från att taga anställning till sjöss. I stället ha de, enligt vad som uppgivits, tagit tillfälligt arbete i land. Varken arbetsgivare eller löntagare inom sjöfartsnäringen äro betjänta härmed. Strävan från båda parter på arbetsmarknaden har sedan länge varit att söka ge så många sjömän som möjligt semester och vederlagsledighet, vilket är särskilt aktuellt under sommarmånaderna och även vid årsskiftet. Tillgången på semesteravlösare är begränsad och bristen på befäl gör, att man i stor utsträckning måste vända sig till eleverna vid sjöbefälsskolorna.

Sjömansskattenämnden anser att hittills gjorda erfarenheter av sjömansskattens tillämpning inte ger stöd för ändring i de nuvarande bestämmelserna på området.

Redovisningstiden

Organisationerna påtalade vidare hos sjömansskattenämnden tiden för redovisning av innehållen sjömansskatt. Enligt organisationerna har tiden — redovisning senast sista dagen i andra månaden efter redovisningsperiodens utgång — visat sig vara för kort. I ett stort antal fall har nämnden nödgats bevilja anstånd, som i regel endast kunnat uppgå till en månad. För att undvika anståndsbeslut och — med beaktande jämväl av den långa tid, som måste åtgå innan befälhavarens redovisning inkommer till rederierna — ge rederierna erforderlig tid att granska och ev. rätta redovisningarna, borde tiden, enligt organisationerna, i stället sättas till fyra månader efter redovisningsperiodens utgång.

Sjömansskattenämnden för sin del finner dock inte anledning föreligga att förlänga redovisningstiden. Övergångsvis uppkom, säger nämnden, vissa svårigheter för rederierna, och nämnden har därför så gott som undantagslöst bifallit framställningar om förlängd tid. Behovet av utsträckt redovisningstid synes dock ha minskat. Medan sålunda för första redovisningsperioden anhållan om förlängning inkom för 127 fartyg, begärdes förlängning för fjärde perioden endast för 14 fartyg.

Med en förlängning skulle, fortsätter nämnden, följa vissa olägenheter. Åtgärder mot en redare, som på grund av obestånd inte kan redovisa, skulle sålunda bli försenade. Vidare skulle en förlängning av redovisningstiden föranleda att tidpunkten — den 1 september varje år — för beslut om er-

sättning till kommunerna måste framflyttas till den 1 oktober, vilket åter kunde komma att medföra komplikationer för kommunernas budgetberäkningar. — Befogade anspråk på förlängd redovisningstid torde enligt nämnden liksom hittills kunna tillgodoses efter framställning av vederbörande rederi.

Remissyttrandena

Remissinstanserna har tillstyrkt sjömansskattenämndens förslag att de nuvarande tabellerna, som utvisar sjömansskatten på full månadsinkomst, kompletteras med s. k. dagtabeller för att underlätta skatteberäkningen, när avlöningen avser kortare tid än månad.

Sveriges fartygsbefälsförening anför följande.

Från föreningens medlemmar, som ombord på fartygen handhar skatteärendena, har under det gångna året framförts ihärdiga klagomål över den svårbegripliga och krångliga skatteberäkningen, varvid man hemställt att förenklingar snarast måtte genomföras. Vid avmönstring av större eller mindre del av en fartygsbesättning — ofta under mycket brådskande omständigheter — står i allmänhet inte tillräcklig tid till buds för att skatteuträkningen skall kunna ske med erforderlig noggrannhet. En övergång till systemet med dagtabeller skulle därför innebära en ofantlig lättnad för den som handhar skatteuträkningen ombord liksom för de kontrollerande instanserna hos rederierna och för sjömansskattekontoret samt utgöra ökad garanti för korrekt skatteberäkning. Denna omläggning av skattetabellerna måste därför betecknas såsom i högsta grad påkallad, om uttagning av sjömansskatt i framtiden skall kunna försiggå på i möjligaste mån friktionsfritt sätt och utan den onormala arbetsbelastning som för närvarande åtföljer denna uppgift.

Föreningen tillägger, att sjömansskattetabellerna ombord på ett fartyg på grund av där rådande förhållanden är utsatta för stark förslitning. Det är därför ett utbrett önskemål bland de ombordanställda att tabellerna tryckes å slitstarkt papper av lämplig brevkortskartong.

Även i frågan om beskattning av engångsbelopp har remissinstanserna i huvudsak ställt sig positiva. Flera av de hörda myndigheterna påpekar dock, att gällande skattesatser för sjömansskatten bestämts med hänsyn till nuvarande bestämmelser om beskattning av engångsbelopp. Den föreslagna omläggningen bör därför medföra, att frågan om den ordinarie skattesatsens höjd omprövas. *Centrala uppbördsnämnden* anför följande.

De reduceringar av de månatliga skatteavdragen som sjömansskattesakkunniga föreslago på grundval av den ovan omnämnda undersökningen ha icke ens omnämnts av sjömansskattenämnden, ehuru reduceringarna uppenbarligen och särskilt på längre sikt, när sjömannen månadsvis fått tillgodonjuta skattelindring på sina normala månadsinkomster före avmönstringsmånaden, motverkar den hårdare beskattningen av därefter utfallande större engångsbelopp. Ifrågasättes nu ändring i skatteavdragen för engångsbeloppen bör rimligen samtidigt prövas huruvida den medgivna reducering-

en kan bibehållas. Vid omarbetning av skatteskalorna lär man vidare icke kunna undgå att ta hänsyn till det ökade skattetryck som, sedan sjömansskatten fastställdes år 1958, drabbat inkomsttagare i land genom att den genomsnittliga kommunala utdebiteringen höjts och folkpensionsavgift numera uttages efter 4 % och kan väntas ytterligare höjas. Att märka är slutligen i detta sammanhang att värdet av förmån av fritt vivre ombord ännu beräknas på 1957 års värden.

Riksskattenämnden erinrar om att nämnden i sitt remissyttrande över 1956 års sjömansskattesakkunnigas betänkande framhållit att grunderna för beräkandet av de i tabellerna upptagna skattebeloppen borde tydligt redovisas i författningstexten eller i anvisningarna till denna för att en framtida revision av skatteskalorna för sjöfolket skulle kunna genomföras på ett i förhållande till andra befolkningsgrupper rättvist sätt. Följden kunde eljest lätt bli att sjömansskatten småningom allt mera förlorade sitt samband med det allmänna skattetrycket i landet. Redan den då inträffade allmänna kommunala utdebiteringshöjningen kunde, menade riksskattenämnden, giva anledning att omedelbart revidera skatteskalorna. Även om riksskattenämnden för sin del godtager att sjöfolkets speciella arbetsförhållanden kräver beaktande vid beskattningen, hävdar nämnden att sjömansskatteskalorna i princip icke bör skilja sig alltför mycket från de skatteskalor, som gäller för andra befolkningsgrupper i landet.

Länsstyrelserna i Malmöhus och Hallands län ifrågasätter om inte de ogynnsamma verkningarna av gällande bestämmelser i viss utsträckning beror på åtgärder företagna av sjömännen själva. Sjömännen torde sålunda ofta låta ersättningarna stå inne hos rederiet under lång tid med påföljd att relativt stora summor tas till beskattning, när de lyftes. Det torde enligt länsstyrelserna inte möta hinder att träffa överenskommelse om utbetalning av dessa ersättningar så att de påtalade olägenheterna i huvudsak undanröjes.

Svenska sjöfolksförbundet och Sjöfolkets socialdemokratiska riksförbund påpekar, att de för semester- och vederlagslön föreslagna bestämmelserna bör komma till användning även vid beskattning av sjuklön. I fråga om sjuklön, som utbetalas utomlands, ifrågasättes full skattefrihet. Förbunden åberopar att sådan sjuklön inte beskattas i Norge och hänvisar till att sjömännen alltid har stora svårigheter och ekonomiska utlägg, när de måste lämna tjänsten utomlands. — Förbunden framhåller därjämte, att den särskilda sjömansskatten inte motiverades enbart med sjömännens svårigheter att fullgöra deklaraionsplikten. Det mest vägande skälet var att de ombordanställda, på grund av sitt yrkes särart, måste anses vara berättigade till en lindrigare beskattning än andra medborgare. Det anfördes bland annat att sjömännen icke kan tillgodogöra sig och utnyttja sådana sociala, kulturella och andra förmåner som samhället helt eller delvis bekostar. Förbunden tillfogar, att sjömän i utrikesfart beskattas även i andra länder, där de måste betala omsättnings- och varuskatt av olika slag på varor och tjänster, samt att de ombordanställda har betydande omkost-

nader för egna och anhörigas resor till och från fartygen och detta i en utsträckning som icke kan jämföras med vad som förekommer för medborgare med anställningar i land. Förbunden anser med stöd av de erfarenheter som nu vunnits sedan sjömansskatteförordningen började tillämpas, att de anförda skälen icke kan anses ha vunnit tillräckligt beaktande.

Sjömansskattenämndens förslag om en proportionell sjömansskatt efter 15 procent för svensk sjöman, som med sin familj bosatt sig utomlands, tillstyrkes av de hörda *organisationerna* samt av *sjöfartsstyrelsen* och *länsstyrelsen i Södermanlands län*.

Riksskattenämnden vill icke motsätta sig förslaget men erinrar om, att fråga här alltid torde vara om sjömän i fjärrfart, som redan nu erhåller den lindrigare tabellenliga sjömansskatten, uppbyggd efter en 15-procentig skatt å kontantinkomsten för gift sjöman i medellöneläge.

Kammarrätten framhåller, att bestämmelserna i sjömansskatteförordningen i ifrågasvarande hänseende inte helt överensstämmer med regeringsrättens praxis vid tolkningen av 53 § kommunalskattelagen, som reglerar beskattningen av inkomst i land. *Kammarrätten* finner det önskvärt, att frågan göres till föremål för utredning.

Centrala uppborðsnämnden finner sjömansskattenämndens förslag icke vara tillräckligt motiverat.

Länsstyrelserna i Malmöhus och Hallands län avstyrker den föreslagna ändringen. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* anför följande härom.

De spörsmål som aktualiseras i detta sjömansskattenämndens förslag får anses vara av stor principiell betydelse, och bör ej lösas lagstiftningsvägen utan föregående noggrann utredning. Enligt länsstyrelsens bedömande torde erforderliga åtgärder tills vidare kunna ske genom jämkningsbeslut av sjömansskattenämnden eller — om nämnden ej skulle anses ha sådan befogenhet — genom dispens av Kungl. Maj:t i det enskilda fallet.

I fråga om närfartstabellens slopande har de hörda myndigheterna intagit samma ståndpunkt som sjömansskattenämnden och avstyrker således organisationernas hos nämnden framförda yrkande i frågan.

Svenska maskinbefälsförbundet, *Svenska sjöfolksförbundet*, *Svenska stewardsföreningen* och *Sveriges redareförening* vidhåller i sina remissyttranden önskemålet om en sammanslagning av närfarts- och fjärrfartsbegreppen. *Sveriges redareförening* framhåller bl. a. den administrativa förenkling som vid ett bifall till framställningen skulle uppnås för myndigheter och rederier utan att detta i någon större grad skulle påverka summan av inlevererade sjömansskattemedel. *Svenska stewardsföreningen* tillägger att den årliga seglotionstiden i allmänhet är kortare för fartyg, som sysselsättes i närfart, än för fartyg som går i fjärrfart. Närfartstabellen medför därför ofta en oproportionerligt hög beskattning för dessa fartygs ombordanställda. Ett stort antal fall kan sålunda enligt föreningen framtagas, där införandet av den speciella närfartstabellen kommit att innebära ett hårdare skatteuttag, än om skatteuttaget skulle skett genom vanlig inkomstbeskattning.

Om förutsättningar för att fastställa en enda skattetabell är för handen, bör enligt *Svenska sjöfolksförbundet* och *Sjöfolkets socialdemokratiska riksförbund* frågorna om begränsning av nu fastställda fartsområden och om eventuell höjning av tonnagegränsen stå öppna för överläggningar.

Ingen av de myndigheter som yttrat sig över sjömansskattenämndens skrivelse har ansett anledning föreligga att föreslå ändring av nu gällande regler om beskattning av *supercargo* och *garantimaskinist*. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* framhåller, att det kan synas som om här förelåg en oavsiktlig inkonsekvens i lagstiftningen. Länsstyrelsen erinrar emellertid om att sjömansskatteförordningens arbetsgivarbegrepp strängt knutits till fartygets redare. Vidare påpekas att det utöver *supercargo* och *garantimaskinist* finns andra kategorier av befattningshavare som trots att de arbetar ombord på fartyg inte erlägger sjömansskatt; så har ock varit lagstiftarens mening.

Av de hörda organisationerna har *Svenska maskinförbundet* vidhållit den hos nämnden framförda uppfattningen, att en ändring på ifrågakvarande punkt är önskvärd. Förbundet anför följande.

Att göra åtskillnad i skattehänseende beroende på om vederbörande är anställd av redaren eller varvet synes oss olyckligt. Det väsentliga är att inkomst uppbares på grund av tjänst ombord för en anställning, som i båda fallen syftar till samma sak, nämligen övervakning och intrimning av maskineriet. Förbundet delar inte nämndens åsikt, att vårt förslag härutinnan innebär avsteg från grundtanken i sjömansskatteförordningen. Tvärtom anser vi det vara ett rättvisekrav att *garantimaskinist* beskattas i likhet med övriga ombordanställda under tid då han är ombordanställd.

En utvidgning av jämkningsmöjligheterna, så att lindring i beskattning erhålles för elever vid sjöbefälsskola och andra praktikanter tillstyrkes, förutom av organisationerna, av riksskattenämnden och centrala uppborädsnämnden.

Riksskattenämnden anför bl. a. följande.

Om praktikant eller annan studerande arbetar i land under ferier träffas hans arbetsinkomst av skatt endast i den mån inkomsten överstiger ortsavdraget för helt år, vilket får anses riktigt med hänsyn till hans skatteförmåga. Det synes rimligt att skattebelastningen icke blir högre om han förvärvar motsvarande inkomst genom arbete som sjöman. Då jämkningsansökan skall ingivas senast före utgången av juli månad året efter inkomståret, synes möjlighet kunna öppnas för elev vid sjöbefälsskola eller annan undervisningsanstalt att erhålla jämkning i form av restitution av erlagd sjömansskatt. Härvid kunde eventuellt föreskrivas att eleven i ansökningen med intyg från undervisningsanstaltens föreståndare skulle styrka att utbildningen icke avbrutits.

Centrala uppborädsnämnden yttrar.

I propositionen har departementschefen visserligen avvisat en generell regel om jämkning för sjöman, som på grund av värnplikt, skolgång, sjukdom eller nedsatt skatteförmåga inte kunnat utöva sitt yrke under hela året. Även om sålunda en generell regel om jämkning ej lämpligen bör upp-

ställas behöver detta enligt centrala uppborrdsnämndens mening icke nödvändigtvis hindra att, liksom nu enligt uppborrdsförordningen, skattebefrielse eller nedsättning må medgivas, när sådant är påkallat med hänsyn till den skattskyldiges samlade inkomst under hela beskattningsåret.

Sveriges redareförening understryker angelägenheten av den av organisationerna ifrågasatta jämningsmöjligheten för de elever vid sjöbefälsskolorna, som under ferierna tar anställning till sjöss för att därigenom i viss utsträckning finansiera sina studier.

Svenska maskinförbundet anför följande.

En elev vid sjöbefälsskola, som har för avsikt att taga anställning ombord, måste kalkylera med en reducering av inkomsterna på grund av högre skatteavdrag än vid en anställning i land. Detta förhållande hämmar givetvis den redan nu otillfredsställande rekryteringen till sjöbefälsyrkena. Ofta nog är de ekonomiska svårigheterna stora för de studerande vid sjöbefälsskolorna, och befälsvikariat under ferierna ingår allmänt i deras ekonomiska planläggning av studierna. Sjöfarten har mycket stora svårigheter då det gäller att bemästra bristen på semesteravlösare — ett förhållande som skärpes ytterligare genom nuvarande skatteordning — till stort förfång för det ombordanställda befälet. Förbundet betecknar den härigenom uppkomna situationen som allvarlig och yrkar på, att en ändring beträffande berörda skatteförhållanden måtte vidtagas.

Svenska sjöfolksförbundet anser, att jämkning bör kunna medges för sådana ombordanställda som av olika anledningar inte kunnat utöva sjömansyrket under minst sex månader av beskattningsåret.

Sveriges fartygsbefälsförening finner nuvarande ordning inte i längden vara försvarbar. Det anses därför angeläget att bestämmelser införes i förordningen avseende att skapa lättnad i beskattningen för korttidsanställda.

Kammarrätten ifrågasätter om inte — trots vad som förekommit under förarbetena till sjömansskatteförordningen — möjlighet till jämkning bör beredas i sådana fall, då på grund av genomgång av utbildningskurs eller dylikt vederbörande varit förhindrad att taga arbete ombord under annat än en mindre del av beskattningsåret. Kammarrätten förordar, att denna fråga göres till föremål för utredning.

De ifrågasatta jämningsmöjligheterna avstyrkes däremot av länsstyrelserna i Malmöhus och Hallands län. *Länsstyrelsen i Malmöhus län* erinrar om att enligt sjömansskatteförordningen kalendermånad utgör beskattningsperiod. I likhet med sjömansskattenämnden finner länsstyrelsen att ändring i hithörande bestämmelser ej bör ske.

Yrkanden om författningsändringar rörande redovisningsmetod och redovisningstid har inte framkommit i remissyttrandena.

Riksskattenämnden förutsätter dock att, liksom hittills, ansökningar om anstånd med redovisningen behandlas välvilligt.

Departementschefen

Genom 1958 års sjömansskatteförordning infördes för första gången i vårt land en slutgiltig källskatt för en större grupp av löntagare. Reformen förutsatte, att skatten utmättes efter schablonmässiga grunder. Den innebar samtidigt för sjöfolket i gemen en skattesänkning, särskilt markant för dem som är anställda på fartyg i fjärrfart. Lagstiftningen har utformats i nära samarbete med övriga nordiska länder. Det nordiska lagstiftnings-samarbete, som tidigare ägt rum på andra områden, har härigenom för första gången kommit att omfatta skattelagstiftningen.

Sjömansskatten innebär i mycket en nyskapelse, vid vilken åtskilliga svårbemästrade problem måst lösas. Det ligger i sakens natur, att vissa jämkningar kan visa sig önskvärda sedan erfarenheter vunnits av någon tids tillämpning. Sjömansskattenämnden — och före denna de tidigare nämnda organisationerna — har upptagit frågan om vissa sådana jämkningar. Jag vill emellertid understryka att förslagen, till den del de överhuvud kan anses aktuella, endast avser detaljfrågor. Beträffande lagstiftningen i stort torde kunna fastslås, något som i skilda sammanhang betonats från olika håll, att den är väl ägnad att fylla sin uppgift.

I samband med de spörsmål som aktualiserats genom sjömansskattenämndens skrivelse torde det även vara nödvändigt att ingå på frågan om sjömansskattens nivå. Till viss del påkallas en omprövning härvidlag redan av de i nämndens skrivelse framförda förslagen. Det bör emellertid också redan här erinras om att sjömansskatten, på sätt framgår av den förut lämnade redogörelsen, avvägs under hänsynstagande till skattenivån för löntagare i allmänhet. I denna nivå har åtskilliga förändringar ägt rum sedan år 1958.

Sjömansskattenämndens förslag tar i huvudsak sikte på att förenkla bestämmelsernas tillämpning. Nämnden föreslår sålunda dels särskilda skatttabeller för att underlätta beräkning av sjömansskatt, när lönen avser kortare tid än månad, dels en omläggning av sättet för beräkning av skatt på s. k. engångsbelopp.

Sjömansskatttabellerna utvisar för närvarande skatten på månadsinkomsten. När lönen avser kortare tid, sker skatteberäkningen så att lönen räknas upp till hel månadslön, varefter skatten på den beräknade månadslönen reduceras proportionellt till den tid lönen avser. Dessa räkneoperationer utföres av avlöningsutbetalaren. Enligt nämndens förslag skall de nuvarande tabellerna kompletteras med tabeller för lön som avser 1—29 dagar. Skatten på lönen för del av en månad kan då alltid erhållas direkt ur tabellerna. — Dagtabeller av denna typ tillämpas på danska och norska fartyg.

Förslaget, som allmänt tillstyrkts, innebär uppenbarligen en avsevärd förenkling av skatteuträkningen. Jag biträder därför detsamma. Det torde

dock inte vara nödvändigt att foga dagtabellerna vid sjömansskatteförordningen på samma sätt som gäller för de vid förordningen fogade tabellerna för skatt på månadsinkomst. Fråga är ju blott om en uppdelning av den genom månadstabellerna bestämda skatten, och förordningens 8 § 1 mom. anger i erforderlig utsträckning grunderna för uppdelningen. Upprättandet av dagtabeller kan närmast jämföras med riksskattenämndens fastställande och utfärdande av tabeller för debitering av statlig inkomstskatt. I analogi härmed bör det ankomma på sjömansskattenämnden att uppgöra och fastställa dagtabellerna; ett stadgande härom bör intagas i nyss nämnda författningsrum.

I detta sammanhang vill jag med anledning av Sveriges fartygsbefälsförenings uttalande i frågan understryka, att sjömansskattenämnden vid tryckning av tabellmaterialet självfallet bör beakta, att tabellerna måste förfärdigas av ett material och i övrigt ges en utstyrsel anpassad efter användningen ombord på fartygen.

Skatten på engångsbelopp beräknas för närvarande så att engångsbelopp, som inte överstiger månadsinkomst, lägges ihop med månadsinkomsten, varefter skatten beräknas på det sammanlagda beloppet. Om engångsbeloppet är större än månadsinkomsten, anses engångsbeloppet utgöra särskild månadsinkomst vid skatteberäkningen. Dessa bestämmelser har kritiserats från två olika utgångspunkter. Å ena sidan har framhållits att beräkningen är så invecklad att den i stor utsträckning föranlett felaktigheter. Å andra sidan har påpekats att, på grund av skattens progression, engångsbelopp som sammanlägges med månadsinkomst beskattas förhållandevis hårdare än belopp som får utgöra särskild månadsinkomst. Detta leder till vissa ojämnheter i engångsbeloppens beskattning, särskilt när engångsbeloppen är ungefär lika stora som månadsinkomsten.

Sjömansskattenämnden har föreslagit en omläggning av hithörande bestämmelser. Enligt nämnden bör man skilja på två olika slag av engångsbelopp. Vissa engångsbelopp är nämligen avsedda att utgöra full lön för viss tid. Skatten för sådana engångsbelopp bör enligt nämnden beräknas med utgångspunkt från den tid de avser. Till denna kategori räknar nämnden semester- och vederlagsersättningar. Om fråga exempelvis är om en ersättning som avser 17 dagars semester, bör skatten för ersättningen enligt nämndens förslag beräknas såsom om fråga vore om lön för 17 dagars tjänstgöring. Med hjälp av de föreslagna dagtabellerna, blir denna skatteberäkning lätt att verkställa.

För andra engångsbelopp kan denna beräkningsmetod däremot inte tillämpas. Det är då fråga om verkliga extrainkomster som utgår utan samband med eller vid sidan om vanlig lön, såsom bärjarlön, tantiem och gratifikation. För dessa engångsbelopp föreslår nämnden att skatten beräknas efter en skala där procenttalet för skatten å engångsbeloppet varierar efter den normala månadsinkomstens storlek men såtillvida är proportionell att procenten blir densamma hur stort engångsbeloppet än är.

Remissinstanserna har i princip tillstyrkt nämndens förslag. Det har

dock påpekats att gällande skatteskalor upprättats med särskild hänsyn tagen till att nuvarande beskattning av engångsbelopp ibland är oförmånlig. Varje månads skatt har sålunda reducerats med ungefär fem kronor av denna anledning, och en omläggning av beskattningen av engångsbelopp skulle därför föranleda en omprövning av skatteskalorna.

Även enligt min uppfattning har erfarenheterna visat, att nuvarande bestämmelser om beräkning av skatt på engångsbelopp inte är i allo rationellt utformade. En omläggning bör ske i syfte att nå fram till regler som är lätta att tillämpa och i görligaste mån eliminerar det tröskelproblem som uppkommer i fråga om engångsbelopp, som är ungefär lika stora som månadsinkomsten. Den metod som sjömansskattenämnden föreslår beträffande semester- och vederlagsersättningar synes kunna tillgodose dessa önskemål. Den torde även kunna leda till större materiell rättvisa genom att för alla kategorier sjömän skatten beräknas såsom om anställningsförhållandet fortsatt under ledighetstiden. Jag förordar därför den av sjömansskattenämnden i fråga om dessa slag av ersättningar föreslagna ändringen. Samma beräkningsmetod bör enligt min mening även tillämpas i fråga om sjuklön, i den mån sådan lön har karaktär av engångsbelopp.

Vad härefter angår frågan om beskattningen av övriga engångsbelopp vill jag framhålla följande.

Storleken av skatten på extrainkomster bestäms för löntagare i land av den samlade årsinkomstens storlek. Beträffande sjömän är i stället enligt nuvarande regler månadsinkomstens storlek avgörande. Detta kan leda till att sjömännen får betala mera i skatt för extrainkomster än vad som skulle ha tagits ut om extrainkomsten fördelats lika på tolv månader. Såsom i det föregående nämnts, beaktades detta förhållande i viss mån vid sjömansskattens införande. Sjömännen får sålunda månatlig kompensation för de nackdelar beräkningen av skatt på de här aktuella och de nyss behandlade engångsbeloppen kan innebära.

Genom den av sjömansskattenämnden föreslagna beräkningsmetoden uppnås otvivelaktigt att skatten på nu ifrågavarande engångsbelopp bättre anpassas efter beskattningen av motsvarande inkomster i land. Förslaget tar emellertid ej hänsyn till att marginals-katten för extrainkomster vid taxering för inkomst i land är beroende inte bara på den normala inkomstens storlek utan även på extrainkomstens storlek. Genom progressionen i beskattningen beskattas sålunda en större extrainkomst relativt sett hårdare än en mindre. Med den av sjömansskattenämnden föreslagna anordningen är därjämte förenat ett tröskelproblem, som blir påtagligt åtminstone för större engångsbelopp, när den normala inkomsten ligger intill en gräns mellan olika skikt i den av nämnden förordade skatteskalen. En obetydlig variation i månadsinkomsten kan leda till en betydande skillnad i skatt på engångsbeloppet. Såsom en nackdel med förslaget får slutligen även räknas, att det kräver en ytterligare utbyggnad av tabellmaterialet.

De nämnda olägenheterna torde i allt väsentligt undgås, om beskattningen

av ifrågavarande engångsbelopp ordnas på följande sätt. Engångsbelopp som inte överstiger förslagsvis 1 200 kronor beskattas proportionellt efter en procentsats som motsvarar sjömannens marginals katt vid en inkomstökning av 100 kronor. Denna procentsats kan direkt framräknas ur månads tabellen genom en jämförelse mellan skatten på senast uppburna månadsinkomst och den skatt som erhålles om samma månadsinkomst ökas med 100 kronor. — Skulle engångsbeloppet överstiga 1 200 kronor, bör i stället marginals katten för en tolfedel av engångsbeloppet vara avgörande för skatten på engångsbeloppet. Vid skatteberäkningen lägges då en tolfedel av detta belopp till den senast uppburna månadsinkomsten och den på tolfedelen belöpande skatten uträknas. Skatten på hela engångsbeloppet bestämmes sedan till tolv gånger skatten på tolfedelen.

Jag förordar att bestämmelserna utformas i enlighet med det nyss sagda. För att underlätta skatteberäkning och utbetalning av ifrågavarande engångsbelopp bör vidare uttryckligen föreskrivas, att skatteberäkningen i princip skall ske med utgångspunkt från den under nästföregående månad uppburna månadsinkomsten.

Sjömansskattenämnden har vidare föreslagit, att nämnden skall äga medgiva att skatten för en svensk sjöman, som med sin familj är bosatt utomlands, skall beräknas efter 15 procent på inkomsten även om sjömannen inte kan styrka att han är skattskyldig för inkomsten i bosättningslandet. Nämnden torde ha avsett att bereda dessa sjömän viss skattelättnad för att kompensera dem för hög indirekt beskattning på bosättningsorten.

Såsom framgår av remissbehandlingen kan befogade invändningar resas mot detta förslag. Det förutsätter en närmare bedömning av skattesystemet i det land där sjömannen är bosatt, något som i tillämpningen måste ställa sig vanskligt. Vidare bör beaktas, att en proportionell skatt om 15 procent icke alltid innebär en skattelindring utan — såsom fjärrfartstabellen är konstruerad — i vissa fall en skattehöjning. I särskilda fall framstår det emellertid utan tvivel som berättigat att medge viss skattelättnad. Möjlighet härtill torde finnas redan nu. Enligt 37 § 2 mom. sjömansskatteförordningen kan nämligen Kun gl. Maj:t föreskriva att sjöman skall kunna få jämkning, när hans skatteförmåga är nedsatt till följd av underhållsskyldighet mot barn. Inom ramen för denna bestämmelse torde rimlig hänsyn kunna tas till de här åsyftade fallen.

I organisationernas framställning har även upptagits frågan om jämkning av sjömansskatt, när sjömansinkomsten inte uppbäres helt år. I 1958 års proposition om sjömansskatt framhöll jag, att befrielse från sjömansskatt inte kunde motiveras enbart av den omständigheten att en månadsinkomst av viss storlek medför uttagande av sjömansskatt, ehuru beskattning i land för samma månadsinkomst inte skulle ha ägt rum därför att den sammanlagda inkomsten under året inte uppgått till ortsavdragets belopp. En person som avsåg att ta anställning ombord blott under kortare tid

måste, ansåg jag, kalkylera med den minskning av inkomsterna som skatteavdraget innebär.

Anledning att frånga denna ståndpunkt synes i och för sig inte föreligga. Vad som förekommit i detta sammanhang ger mig dock anledning föreslå en viss uppmjukning av jämningsreglerna. Av vad sjöfartsorganisationerna anfört framgår nämligen att beskattningen av sjömansinkomst lett till svårigheter, när det gäller att få elever vid sjöbefälsskolor att taga tjänst ombord under ferier. Då det av skilda orsaker framstår som önskvärt att dessa elever uppmuntras att utnyttja ferierna till arbete ombord på handelsflottans fartyg, bör möjlighet till jämkning i sådana fall föreligga. Bestämmelserna härom torde böra utformas så, att de avser inte blott elever vid sjöbefälsskolor utan alla studerande som tar feriearbete ombord.

Vad angår framkomna förslag om slopande av närfartstabellen, utsträckande av sjömansskattereglerna till supercargo och garantimaskinist samt förlängning av tiden för rederiernas redovisning av sjömansskatt biträder jag sjömansskattenämndens ståndpunkt att någon ändring på dessa punkter inte är påkallad.

Såsom inledningsvis antytts torde det i förevarande sammanhang vara erforderligt att ingå på frågan om sjömansskattens höjd. En anledning härtill utgör redan de förslag jag nyss framlagt rörande beskattningen av engångsbelopp. Genomförs dessa förslag, kan det knappast längre göras gällande att beskattningen i detta hänseende är ogynnsammare för de ombordanställda än för andra skattskyldiga. Det skulle då saknas anledning att bibehålla den skattelindring, motsvarande cirka fem kronor per månad, som år 1958 medgavs såsom en kompensation för de av beskattningen av engångsbelopp föranledda olägenheterna.

Den väsentligaste anledningen till omprövning av sjömansskattetabellerna är emellertid en annan. När sjömansskatten infördes, uträknades skattebeloppet i relation till skattetrycket för medborgarna i allmänhet. De grundläggande beräkningarna utfördes hösten 1957 på grundval av vad som kunde förutses beträffande den allmänna skattenivån för inkomster förvärvade under 1958. Det stod från början klart att en fortlöpande anpassning av sjömansskatten till det allmänna skattetrycket skulle ske. Jag framhöll sålunda i 1958 års proposition, att en mera markerad förändring i det allmänna skattetrycket borde medföra att frågan om sjömansskattens höjd togs upp till omprövning.

Sedan år 1958 har det allmänna skattetrycket undergått vissa ändringar. Å ena sidan har stegringar inträtt. Den genomsnittliga kommunala utdebiteringen har stigit ej obetydligt, nämligen från 12 kronor 60 öre år 1957 och 13 kronor 68 öre år 1958 till omkring 15 kronor år 1961. Därjämte har folkpensionsavgiften höjts från 2,5 till 4 procent av den taxerade inkomsten. Å andra sidan sänktes den statliga inkomsts-katten för flertalet skattskyldiga genom beslut under hösten 1959 i samband med införandet av den allmänna varuskatten.

Sänkningen av den statliga inkomstskatten ansågs böra leda till att sjömansskatten på motsvarande sätt sänktes. Jag betonade därvid tillika att en jämkning uppåt av sjömansskatten kunde behöva övervägas, när den pågående utvecklingen i riktning mot ökade kommunala utdebiteringar och höjda folkpensionsavgifter kunde bättre överblickas.

Det har sålunda från början stått klart, att ett samband måste råda mellan skattetrycket för sjömän och för andra, och att sjömansskattetabellerna därför vid behov måste anpassas efter den skatt som gäller för inkomst i land. Uppenbart är, att mera markerade förändringar i det allmänna skattetrycket bör avspeglas i sjömansskattetabellerna. Den hösten 1959 genomförda ändringen av de i tabellerna upptagna skattebeloppen gav uttryck här för. I fråga om de mera gradvis skeende förändringar som inträffat med exempelvis folkpensionsavgiften och de kommunala utdebiteringarna kan ett omedelbart genomslag inte ske. Lika klart är emellertid, att man inte kan dröja under en längre följd av år med att anpassa sjömansskatten till sådana förändringar. Såsom antydde redan i samband med 1959 års beslut, bör de inträdda förändringarna beaktas, när tendenserna kan överblickas på något längre sikt. De här anförda synpunkterna synes lämpligen kunna tillgodoses genom att sjömansskattetabellerna överses med jämna mellanrum, förslagsvis vart tredje år. En sådan översyn bör alltså äga rum vid 1961 års riksdag.

Omarbetningen av tabellerna synes böra ske med utgångspunkt från källskatten för år 1961 enligt medelutdebiteringen för riket. Därvid torde preliminärskattetabellen för ortsgrupp 3 med en kommunal utdebitering av 15 kronor böra komma till användning. Vid skatteberäkningen bör sjömannens naturaförmåner värderas såsom källskattetabellen för år 1961 anger.

Om de i sjömansskattetabellerna upptagna beloppen omräknades med ledning enbart av de här angivna faktorerna, skulle en betydande skattehöjning bli följden. Ett sådant resultat framstår emellertid inte i allo såsom rättvisande. I de källskattetabeller som ligger till grund för de nuvarande skattebeloppen har vissa avdragsposter, som skall beaktas vid den vanliga taxeringen i land, endast upptagits med mindre schablonbelopp. Jag syftar här på de allmänna avdragen för folkpensionsavgift och försäkringspremier. Dessa schablonbelopp har ansetts godtagbara även i fråga om sjömansskatten med hänsyn till de reduktioner av olika slag som skett vid bestämmandet av nämnda skatt. Jag vill även erinra om att vid den tidpunkt, då riksdagen fastställde 1958 års sjömansskattetabeller, beslut redan fattats om att höja folkpensionsavgiften från 2,5 till 4 procent, utan att detta ansågs böra föranleda en uppräknings av sjömansskatten. Den förmån för sjöfolket som legat häri bortfaller nu, varjämte värdet av de nyss nämnda reduktionerna blir mindre i och med att de höjande faktorerna medtages vid uträkningen. En riktigare avvägning synes kunna erhållas, om man vid sjömansskattens bestämmande räknar med avdrag för försäkringar om 300 kronor för ogift och 600 kronor för gift sjöman, liksom även för full folkpensionsavgift. Den överkompensation som kan föreligga härigenom torde i huvud-

sak uppvägas av att sjömannen kan ha högre omkostnader för löneinkomstens förvärvande än som motsvarar det schablonbelopp om 100 kronor som ligger till grund för de vanliga preliminärskatttabellerna.

Under iakttagande härav har inom finansdepartementet utarbetats förslag till nya sjömannsskatttabeller. En särskild promemoria har upprättats, utvisande grunderna för tabellernas konstruktion. Denna promemoria torde såsom *Bihang* få fogas vid statsrådsprotokollet i detta ärende.

De skattehöjningar som blir ofrånkomliga är mindre än stegringen i källskatteuttaget sedan år 1958. Göres en jämförelse i fråga om skattens utveckling under perioden 1959—61 mellan sjömansinkomst och motsvarande inkomst i land, visar det sig att jämförelsen även efter genomförandet av detta förslag går i sjömansinkomstens favör.

Tidpunkten för ikraftträdandet av de nya sjömannsskatttabeller som jag sålunda förordar synes böra bestämmas till den 1 januari 1962 för att sjömannsskattenämnden skall få erforderlig tid för utarbetande av de hjälptabeller för beräkning av skatt å lön för kortare tid än en månad som tidigare förordats.

Sjömannsskatten ersätter såväl statlig inkomstskatt och folkpensionsavgift som kommunalutskylder och sjukförsäkringsavgift. För att kompensera kommuner och sjukkassor för den av sjömannsskatten föranledda minskningen av inkomster på grund av de årliga taxeringarna har i 4 § förordningen om sjömannsskatt stadgats att ersättning skall utgå med en del av den sjömannsskatt som erlagts av sjömän bosatta inom kommunen resp. sjukkassans verksamhetsområde. Stad som inte tillhör landstingskommun får 45 procent av sjömannsskatten i ersättning. Motsvarande procental utgör i annan primärkommun 35, för landstingskommun 10, för vissa municipalsamhällen 2 och för allmän sjukkassa 6.

Ersättningen beräknas alltså inte efter den faktiska utdebiteringen utan efter en schablon som grundar sig på den vid tiden för bestämmelsernas tillkomst rådande genomsnittliga kommunala utdebiteringen och genomsnittsbeloppet av sjukförsäkringsavgifterna samt deras förhållande till dåvarande statliga inkomstskatt och folkpensionsavgift.

I den efter år 1958 skedda utvecklingen kan urskiljas såväl faktorer som i och för sig bör verka höjande på vissa av de angivna procenttalen som omständigheter vilka talar för en ökad statlig andel av totalbeloppet av sjömannsskatten. Sålunda pekar höjningen av de kommunala utdebiteringarna och 1959 års sänkning av den statliga inkomstskatten i riktning mot ökad kommunal andel. I motsatt riktning verkar höjningen av folkpensionsavgiften och — på grund av progressionen i den statliga inkomstbeskattningen — de sedan år 1958 inträffade löneökningarna.

En inom finansdepartementet gjord beräkning visar, att dessa förhållanden motiverar en höjning av primärkommuners och landstingskommuners procentuella andel med sammanlagt fem enheter. Då höjningen av de genomsnittliga kommunala utdebiteringarna varit ungefär lika stor i lands-

tingskommunerna som i de primärkommuner som deltar i landsting, torde inom landstingsområdena den ökade andelen böra delas lika mellan primärkommuner och landstingskommuner.

Det sagda leder till att ersättningen bör bestämmas, för stad som inte tillhör landsting till 50 procent, för annan kommun till 37,5 procent, för landstingskommun till 12,5 procent samt för municipalsamhälle och sjukkasse till oförändrat 2 resp. 6 procent. Dessa procenttal bör tillämpas första gången beträffande de ersättningar som beslutas år 1963 och avser under år 1962 erlagd sjömansskatt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå 1961 års riksdag att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställer förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlåtast till riksdagen.

Ur protokollet:

Alice Magnusson

PM

angående de föreslagna sjömansskatttabellerna,

upprättad inom finansdepartementets rättsavdelning i december 1960.

Såsom utgångspunkt för nya sjömansskatttabeller har valts källskatttabellen för år 1961, ortsgrupp III, kommunal utdebitering 15 kronor per skattekrona.

Omräkning av källskatttabellen. I syfte att tillgodoräkna sjömännen avdrag för folkpensionsavgift och försäkringspremier med 900 resp. 1 200 kronor har källskatttabellen omarbetats. Därvid har den mot olika månadsinkomster uträknade källskatten bestämts under förutsättning att den skattskyldige — utöver avdragsbelopp som i 4 § 1 mom. uppbördsförordningen sägs — erhåller avdrag med 700 kronor för ogift och 850 kronor för gift. Sjukförsäkringsavgiften ingår dock i den omräknade tabellen med oförändrat belopp.

Värdering av naturaförmåner. Förmån av fritt vivre har värderats i anslutning till de av riksskattenämnden jämlikt 8 § uppbördsförordningen fastställda värdena för år 1961. Vid kontanta månadsinkomster å högst 825 kronor har värdet beräknats till 170 kronor. Vid kontanta inkomster å 1 650 kronor och däröver har förmånens värde satts till 230 kronor. För mellanliggande inkomstskikt har värdet å det fria vivret erhållits genom interpolering.

Skatt för sjöman i närfart. Till kontant månadsinkomst har lagts värdet av fritt vivre. Emot denna totala inkomst svarande skatt enligt den omräknade källskatttabellen har beräknats, och skattebeloppet har därefter reducerats med 10 kronor. Återstående belopp har upptagits såsom sjömansskatt på den kontanta inkomsten.

Skatt för sjöman i fjärrfart. För gift sjöman har skatten bestämts på följande sätt. Skatt på enbart den kontanta månadsinkomsten har beräknats enligt den omräknade källskatttabellen och därefter minskats med 25 kronor. Återstoden har i princip upptagits som fjärrfartsskatt. Vissa begränsningar i den förmån som skattefriheten för det fria vivret innebär har dock företagits. Om fjärrfartsskatten enligt huvudregeln skulle komma att understiga 70 procent av källskatten å den totala inkomsten (d. v. s. skatt enligt den omräknade källskatttabellen å såväl kontant inkomst som fritt vivre), har nämligen fjärrfartsskatten i stället beräknats så att skatten å den totala inkomsten reducerats med 30 procent, dock åtminstone med 25 kronor.

Fjärrfartsskatten för ogift sjöman avser att ge denne samma skattelindring i kronor räknat som gift sjöman. Den skatt som den omräknade källskatttabellen utvisar för en ogift person med en inkomst som motsvarar sjömannens totala inkomst (kontant inkomst + fritt vivre) har därför reducerats med det belopp varmed fjärrfartsskatten för gift sjöman med samma inkomst understiger den omräknade källskatten för en gift person i samma inkomstläge. Återstoden utgör skatt för ogift sjöman i fjärrfart.

Sjömansskatt understigande 5 kronor för månad har ej upptagits i tabellerna.